

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
tervikekst
01.01.2025
31.12.2030
RT I, 27.09.2024, 3

Avaliku teenistuse seadus¹

Vastu võetud 13.06.2012

[RT I, 06.07.2012, 1](#)

jõustumine 01.04.2013, §-d 108–110 ja 136

jõustusid 16.07.2012; § 110 lg 1¹jõustus 27.03.2013

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
05.12.2012	RT I, 20.12.2012, 3	01.01.2013, osaliselt 01.04.2013
14.03.2013	RT I, 26.03.2013, 1	01.04.2013, osaliselt 27.03.2013
14.03.2013	RT I, 26.03.2013, 2	01.04.2013
19.03.2013	RT I, 26.03.2013, 3	01.04.2013
29.01.2014	RT I, 18.02.2014, 1	01.08.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused alates 2014. aasta 1. juulil jõus olevast redaktsioonist.
19.11.2014	RT I, 13.12.2014, 1	01.01.2016, jõustumisaeg muudetud 01.07.2016 [RT I, 17.12.2015, 1]
25.11.2015	RT I, 17.12.2015, 1	20.12.2015, osaliselt 01.07.2016
13.04.2016	RT I, 06.05.2016, 1	01.01.2017
01.06.2016	RT I, 22.06.2016, 1	01.01.2018
28.09.2016	RT I, 06.10.2016, 1	16.10.2016, osaliselt 01.01.2017
17.05.2017	RT I, 24.05.2017, 6	01.02.2018
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 1	01.01.2018
14.06.2017	RT I, 04.07.2017, 2	01.01.2018
06.12.2017	RT I, 28.12.2017, 8	01.01.2018
17.10.2018	RT I, 26.10.2018, 1	01.04.2022
21.11.2018	RT I, 12.12.2018, 3	01.01.2019, osaliselt 22.12.2018
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
16.12.2020	RT I, 04.01.2021, 4	01.01.2022
12.04.2021	RT I, 13.04.2021, 10	12.04.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistab avaliku teenistuse seaduse § 95 lõike 1 ja § 15 punkti 5 ning politsei ja piirivalve seaduse § 40 punkti 3 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles need koostoimes kohustavad politseiametniku teenistusest vabastama, kui ta on kriminaalmenetluses kahtlustatav.
13.10.2021	RT I, 22.10.2021, 2	01.11.2021, osaliselt 01.04.2022; osaliselt muudetud [RT I, 22.12.2021, 3]
27.10.2021	RT I, 12.11.2021, 2	22.11.2021

08.12.2021	RT I, 22.12.2021, 3	01.04.2022
20.04.2022	RT I, 30.04.2022, 1	01.08.2022
18.05.2022	RT I, 04.06.2022, 3	14.06.2022
13.02.2023	RT I, 07.03.2023, 2	01.05.2023
20.06.2023	RT I, 30.06.2023, 1	01.07.2023
20.06.2023	RT I, 06.07.2023, 6	01.01.2024
16.04.2024	RT I, 02.05.2024, 3	15.05.2024
10.09.2024	RT I, 27.09.2024, 1	01.01.2025

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus sätestab avaliku teenistuse korralduse ja ametniku õigusliku seisundi.

§ 2. Seaduse kohaldamisala

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse ametnikele ning käesolevas seaduses sätestatud juhtudel riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse töötajatele.

(2) Politsei-, vangla-, pääste-, välis- ja prokuröriteenistuse ametnikele, tegevväelastele ja avaliku teenistuse teiste eriliikide ametnikele kohaldatakse käesolevat seadust eriseadustes sätestatud erisustega.

(3) Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei kohaldata käesolevat seadust:

- 1) Riigikogu liikmele;
- 2) Euroopa Parlamendi liikmele;
- 3) Vabariigi Presidendile;
- 4) Vabariigi Valitsuse liikmele;
- 5) kohtunikule;
- 6) õiguskantslerile;
- 7) riigikontrolöörile;
- 8) riiklikule lepitajale;
- 9) kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu liikmele;
- 10) valla- või linnavalitsuse liikmele;
- 11) osavalla- või linnaosavanemale.

§ 3. Töösuhteid reguleerivate seaduste kohaldamine

(1) Ametnikele ei kohaldata töölepingu seadust, välja arvatud käesolevas seaduses sätestatud juhtudel.

(2) Töötajate töösuhteid ametiasutuses reguleerivad töölepingu seadus ja teised töösuhteid reguleerivad seadused.

(3) Käesoleva seaduse § 7 lõikes 6 nimetatud abistavaid või nõustavaid ülesandeid täitvatele isikutele ei kohaldata töölepingu seaduse § 10.

§ 4. Haldusmenetluse seaduse kohaldamine

Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 5. Avalik teenistus

Avalik teenistus on:

- 1) riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse avalik-õiguslik teenistus- ja usaldussuhe ametnikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on avaliku võimu teostamine;
- 2) riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse eraõiguslik töösuhe isikuga ametiasutuse ülesannete täitmiseks, mis on üksnes avaliku võimu teostamist toetav töö.

§ 6. Ametiasutus

(1) Ametiasutus on riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest finantseeritav asutus, kelle ülesanne on avaliku võimu teostamine.

(2) Riigi ametiasutus käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses on:

- 1) valitsusasutus Vabariigi Valitsuse seaduse tähenduses;
- 2) Riigikogu Kantselei;

- 3) Vabariigi Presidendi Kantselei;
- 4) Riigikontroll;
- 5) Õiguskantsleri Kantselei;
- 6) kohus;
- 7) soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutus käesoleva paragrahvi lõike 1 tähenduses on:

- 1) valla- ja linnavolikogu kantselei;
- 2) valla- ja linnakantselei;
- 3) valla- ja linnavalitsus asutusena koos struktuuriüksustega;
- 4) osavalla- ja linnaosavalitsus asutusena;
- 5) valla- ja linnavalitsuse amet;
- 6) valla või linna ühisamet.

[RT I, 04.07.2017, 2- jõust. 01.01.2018]

§ 7. Ametnik ja töötaja

(1) Ametnik on isik, kes on riigiga või kohaliku omavalitsuse üksusega avalik-õiguslikus teenistus- ja usaldussuhtes.

(2) Ametnik nimetatakse käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud ametiasutuses ametikohale, millel teostatakse avalikku võimu.

(3) Avaliku võimu teostamine käesoleva paragrahvi lõike 2 tähenduses on järgmiste ülesannete täitmine:

- 1) ametiasutuse juhtimine;
- 2) riikliku ja haldusjärelevalve teostamine, samuti siseauditi läbiviimine;
- 3) riigi julgeoleku ja põhiseadusliku korra tagamine;
- 4) alaliselt riigi sõjaline kaitsmine ja valmistumine selleks;
- 5) süütegude menetlemine;
- 6) Eesti Vabariigi diplomaatiline esindamine välissuhtlemises;
- 7) Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Riigikontrolli, õiguskantsleri ja kohtute põhiülesannete täitmiseks vajalike otsuste tegemine, nende sisuline ettevalmistamine või rakendamine;
- 8) Vabariigi Valitsuse, kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu, valla- või linnavalitsuse ja ametiasutuse pädevuses olevate poliitikat kujundavate otsuste sisuline ettevalmistamine või rakendamine;
- 9) tegevus, mida ei saa avaliku võimu kindlustamise ja arendamise huvides anda ametiasutusega üksnes eraõiguslikus suhtes oleva isiku pädevusse.

(4) Töötaja võetakse käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud ametiasutuses töökohale, millel ei teostata avalikku võimu, vaid tehakse üksnes avaliku võimu teostamist toetavat tööd. Töötaja töötab töölepingu alusel.

(5) Töötamine käesoleva paragrahvi lõike 4 tähenduses on eelkõige:

- 1) raamatupidamine;
- 2) personalitöö;
- 3) asjaajamistöö;
- 4) hankespetsialistide tegevus;
- 5) haldustöötajate tegevus;
- 6) infotehnoloogide tegevus;
- 7) muud avaliku võimu teostamist toetavad tööd.

(6) Avalikku võimu teostavaks ei loeta ka isikut, kes täidab Riigikogu esimehe, aseesimehe või fraktsiooni, peaministri, ministri, volikogu esimehe või aseesimehe või fraktsiooni, vallavanema või linnaeapea või valla- või linnavalitsuse liikme juures abistavaid või nõustavaid ülesandeid kuni nimetatud isiku volituste või fraktsiooni tegevuse lõppemiseni. Selline abistavaid või nõustavaid ülesandeid täitev isik teeb tööd tähtajalise töölepingu alusel.

§ 8. Teenistukoht ja teenistusgrupp

(1) Teenistukoht on ametiasutuse koosseisus ettenähtud ameti- või töökoht.

(2) Teenistusgrupp käesoleva seaduse tähenduses on valdavas osas sarnaste teenistus- või tööülesannetega teenistuskohdade grupp, mis on jaotatud tasemeteks vastavalt täidetavate ülesannete iseloomule.

§ 9. Avaliku teenistuse arendamine

(1) Rahandusministeerium juhib avaliku teenistuse arendamist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülesande täitmiseks Rahandusministeerium:

- 1) analüüsib avalikku teenistust reguleerivate õigusaktide rakendamise praktikat, nõustab neis küsimustes ametiasutusi ning vastab märgukirjadele ja selgitustaotlustele;
- 2) koondab, vahendab ja analüüsib teavet avaliku teenistuse arendamise ja juhtimise kohta, annab sellealaseid selgitusi, kujundab sellekohaseid seisukohti ning koostab soovituslikke juhendeid;
- 3) korraldab riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu haldamist.

(3) Rahandusministeerium haldab avaliku teenistuse keskset veebilehte.

§ 10. Vabariigi Valitsuse määruste kehtestamine

(1) Vabariigi Valitsus kehtestab määrusega:

- 1) ametnike haridusele, töökogemusele ja võõrkeelte oskusele esitatavad nõuded, mis on vajalikud teenistusülesannete täitmiseks;
- 2) ametnike värbamise ja valiku korra;
- 3) ametnike koolituse korra;
- 4) riigi ametiasutuste teenistuskohdade koosseisude kehtestamise korra, teenistuskohdade klassifikaatori ja teenistuskohdade liigitamise korra;
- 5) palgajuhendi koostamise ja palgakomponentide määramise korra;
- 6) riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogusse andmete esitamise ja arvestuse toimingute teostamise korra.

(2) Vabariigi Valitsus kehtestab ministeeriumi kantseri, asekanterleri, Riigikantselei direktori, ameti ja inspektiooni peadirektori ning teiste samas määrukses nimetatud valitsusasutuste juhtidele esitatavad nõuded, nende värbamise ja valiku ning arendamise ja hindamise korra määrusega.

(3) Vabariigi Valitsus võib kehtestada riigi ametiasutuse, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud ametiasutuse töötajate töölepingu tingimused määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–5 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrused on Riigikogu Kantseleile, Vabariigi Presidendi Kantseleile, Riigikontrollile, Õiguskantseri Kantseleile, kohtutele ja kohaliku omavalitsuse üksustele soovituslikud. Riigikogu Kantseleis, Vabariigi Presidendi Kantseleis, Riigikontrollis, Õiguskantseri Kantseleis, kohtutes ja kohaliku omavalitsuse üksuses lähtutakse käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–5 nimetatud kordade kehtestamisel käesolevast seadusest.

§ 11. Ametiasutuse teenistuskohdade koosseis ja liigitamine teenistusgruppideks

(1) Ametiasutuse teenistuskohdade koosseis määratakse kindlaks vähemalt ametiasutuse teenistuskohdade jaotus ameti- ja töökohtadeks, nimetused, teenistuskoha tähtaegsus ja koormus.

(2) Ministeeriumi ja Riigikantselei teenistuskohdade koosseisu kehtestab vastavalt minister või tema volitatud kantser või riigisekretär.

(3) Ministeeriumi valitsemisalas oleva ametiasutuse teenistuskohdade koosseisu kehtestab **minister või tema volitatud ametiasutuse juht**.

(4) Ministeeriumi, ministeeriumi valitsemisalas oleva ametiasutuse ja Riigikantselei teenistuskohdade liigituse teenistusgruppideks kehtestab vastavalt käesoleva paragrahvi lõikes 2 või 3 **nimetatud isik või tema volitatud isik**. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei teenistuskohdade koosseisu ja teenistuskohdade liigituse teenistusgruppideks kehtestab soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse teenistuskohdade koosseisu kehtestab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu. Kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu võib delegeerida valla- või linnavalitsusele muudatuste tegemise teenistuskohdade koosseisus volikogu kehtestatud palgafondi piires. Kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse teenistuskohdade liigituse teenistusgruppideks võib kehtestada kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu või tema volitatud isik.

(6) Riigikogu Kantselei teenistuskohdade koosseisu kehtestab ja teenistuskohdade liigituse teenistusgruppideks võib kehtestada Riigikogu juhatus, riigi valimisteenistuse teenistuskohdade koosseisu kehtestab Riigikogu Kantselei direktor riigi valimisteenistuse juhi ettepanekul. Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontrolli, Õiguskantseri Kantselei ja Riigikohtu teenistuskohdade koosseisu kehtestab ja teenistuskohdade liigituse teenistusgruppideks võib kehtestada vastava ametiasutuse juht. Esimese ja teise astme kohtute teenistuskohdade koosseisude kehtestamise korra, teenistuskohdade klassifikaatori ja teenistuskohdade liigitamise korra võib kehtestada valdkonna eest vastutav minister, kuulates ära kohtute haldamise nõukoja arvamuse. [RT I, 06.05.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 5 ja 6 nimetatud ametiasutuse teenistuskohdade koosseisude kehtestamisel ja teenistuskohdade teenistusgruppideks liigitamisel lähtutakse käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 4 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud korrast.

§ 12. Ametnikueetika nõukogu

(1) Vabariigi Valitsus moodustab Rahandusministeeriumi juurde ametnikueetika nõukogu (edaspidi *etikanõukogu*), mille tegevuse eesmärk on ametnike põhiväärtuste ja ametnikueetika tugevdamine.

- (2) Eetikanõukogu on oma ülesannete täitmisel sõltumatu.
- (3) Eetikanõukogu koosseisu kehtestab Vabariigi Valitsus valdkonna eest vastutava ministri ettepanekul kuni kolmeks aastaks.
- (4) Eetikanõukogu kinnitab ametnike eetikakoodeksi ja toetab selle ühetaolist rakendamist.
- (5) Eetikanõukogu ülesanded on:
- 1) anda selgitusi ametnike eetikakoodeksi rakendamiseks;
  - 2) nõustada ametnikke ja ametiasutusi ametnikueetika küsimustes;
  - 3) anda ametniku pöördumisel seisukoht tema teo või käitumise vastavuse kohta ametniku eetikanõuetele;
  - 4) analüüsida ametnike eetikakoodeksi rakendamist ja eetikakoodeksi muutmise vajadust;
  - 5) osaleda ametnikueetika strateegilisi arengusuundi määravate arengukavade ja õigusaktide koostamisel.
- (6) Eetikanõukogul on õigus:
- 1) saada riigi- ja kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuselt oma tööks vajalikku informatsiooni, dokumente ja selgitusi;
  - 2) kaasata küsimuste lahendamisse eksperte ja teisi isikuid ning moodustada töörühmi.
- (7) Ametnikul on õigus pöörduda selgitustaotlusega eetikanõukogu poole käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud küsimustes.
- (8) Eetikanõukogul on õigus keelduda käesoleva paragrahvi lõike 5 punktides 2 ja 3 nimetatud ülesande osas ametniku pöördumisel seisukoha andmisest, kui:
- 1) samas asjas on ametniku suhtes algatatud distsiplinaarmenetlus;
  - 2) ametnik ei ole püüdnud küsimust lahendada ametiasutuse siseselt;
  - 3) ametnik on pöördunud eetikanõukogu poole teda mitte puudutavas asjas.
- (9) Eetikanõukogu täpsemad ülesanded ja töökorralduse alused kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

§ 13. Võrdse kohtlemise põhimõte

Ametiasutused peavad tagama teenistusse soovijate ja teenistuses olevate isikute kaitse diskrimineerimise eest, järgima võrdse kohtlemise põhimõtet ja edendama võrdõiguslikkust vastavalt võrdse kohtlemise seadusele ja soolise võrdõiguslikkuse seadusele.

[RT I, 22.12.2021, 3- jõust. 01.04.2022]

§ 13¹. Kaitse ebasoodsa kohtlemise eest

Ametiasutus ei tohi kohelda ametnikku ebasoodsalt seetõttu, et ametnik toetub enda õigustele, juhib tähelepanu nende rikkumisele või toetab teist ametnikku tema õiguste kaitsel.

[RT I, 30.04.2022, 1- jõust. 01.08.2022]

2. peatükk Teenistusse võtmine

1. jagu Teenistusse võtmise tingimused

§ 14. Teenistusse võtmiseks esitatavad nõuded

(1) Ametnikuna võib teenistusse võtta vähemalt keskharidusega täieliku teovõimega Eesti Vabariigi kodaniku, kes valdab eesti keelt seaduses või seaduse alusel sätestatud ulatuses.

(2) Ametnikuna võib teenistusse võtta ka Euroopa Liidu liikmesriigi kodaniku, kes vastab seadusega ja seaduse alusel kehtestatud nõuetele. Ametiasutuse juhtimisega, riikliku järelevalve, riigikaitse ja kohtuvõimu teostamisega, riigisaladuse või salastatud välisteabe töötlemisega, riikliku süüdistuse esindamisega või Eesti Vabariigi diplomaatilise esindamisega seotud ametikohale ning ametikohale, kus ametnikul on õigus avaliku korra ja julgeoleku tagamiseks piirata isiku põhiõigusi ja vabadusi, võib nimetada ainult Eesti Vabariigi kodaniku.

(3) Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontrolli, Õiguskantsleri Kantselei ja Riigikohtu ametnike haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele esitatavad nõuded, mis on vajalikud teenistusülesannete täitmiseks, kehtestab vastava ametiasutuse juht. Esimese ja teise astme kohtute

kohtteenistujate haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele esitatavad nõuded, mis on vajalikud teenistusülesannete täitmiseks, kehtestab valdkonna eest vastutav minister, kuulates ära kohtute haldamise nõukoja arvamuse. Kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse ametnike haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele esitatavad nõuded, mis on vajalikud teenistusülesannete täitmiseks, kehtestab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatata ametiasutuse juht või tema kõrgemalseisev juht või tema volitusel kantsler võib kehtestada käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusega teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõudeid täpsustavaid nõudeid ning lisanõudeid isiku teadmistele ja oskustele, kui see on vajalik teenistusülesannete täitmiseks. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku puhul omab eelnimetatud õigust ametisse nimetamise õigust omav isik.

§ 15. Isikud, keda ei või võtta teenistusse

Teenistusse ei või võtta isikut:

- 1) kellel on karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest;
- 2) keda on karistatud tahtliku riigivastase kuriteo eest, olenemata karistusandmete kustutamisest;
- 3) kellelt on jõustunud kohtuotsusega ära võetud teataval ametikohal töötamise või teataval tegevusalal tegutsemise õigus – niisugusele ametikohale või tegevusalale;
- 4) kes on vastavat ametikohta vahetult kontrolliva ametniku abikaasa, registreeritud elukaaslane või abieluga sarnanevas suhtes olev elukaaslane (edaspidi *elukaaslane*) või ametniku vanavanem, ametikohta vahetult kontrolliva ametniku või tema abikaasa, registreeritud elukaaslase või elukaaslase vanem või vanema alaneja sugulane, sealhulgas laps ja lapselaps. Vanemaks loetakse käesoleva seaduse tähenduses ka lapsendaja ja kasuvanem ning alanejaks sugulaseks ka lapsendatu ja kasulaps. Nimetatud piirang kehtib ka ametniku ametikohta vahetult kontrolliva ametniku ametikoha täitmisel;
[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]
- 5) muu seaduses sätestatud teenistusse võtmist välistava asjaolu esinemisel.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]
[RT I, 13.04.2021, 10- jõust. 12.04.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistab avaliku teenistuse seaduse § 95 lõike 1 ja § 15 punkti 5 ning politsei ja piirivalve seaduse § 40 punkti 3 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles need koostoimes kohustavad politseiametniku teenistusest vabastama, kui ta on kriminaalmenetluses kahtlustatav.]

2. jagu Konkursi korras teenistusse võtmine

§ 16. Konkursi korraldamise kohustus

(1) Vaba ametikoht täidetakse avaliku konkursi korras.

(2) Konkursi avalikust väljakuulutamisest võib loobuda ja korraldada sisekonkursi, kui on põhjendatud alus arvata, et vaba ametikoht on otstarbekas täita konkursi väljakuulutamise ühe või enama ametiasutuse sees.

(3) Sisekonkursi korraldamise otstarbekust eeldatakse, kui sisekonkursiga hõlmatud ametiasutuse teenistuses olevate ametnike haridus, töökogemus, teadmised ja oskused vastavad teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele määral, mis võimaldab neil vabal ametikohal täita teenistusülesandeid paremini kui avalikult väljakuulutatud konkursil osalevatel isikutel.

(4) Konkursi võib jätta korraldamata, kui on põhjendatud alus arvata, et vaba ametikoht on otstarbekas täita ametniku tähtajalise üleviimise teel vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 1. Tähtajalise üleviimise otstarbekust eeldatakse, kui see on vajalik üleviidava ametniku pädevuse ja motivatsiooni suurendamiseks ning ametiasutuste vahelise koostöö edendamiseks ning üleviidava ametniku haridus, töökogemus, teadmised ja oskused vastavad teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele määral, mis võimaldab tal täita teenistusülesandeid vabal ametikohal.

(4¹) Konkursi võib jätta korraldamata, kui ajutiselt äraolev ametnik on teatanud, et ta ei naase oma ametisse, ning on põhjendatud alus arvata, et vabanevale ametikohale on otstarbekas tähtajatult nimetada ametnik, kes seni on täitnud ametikoha ülesandeid asendajana ja asendaja on andnud oma nõusoleku tähtajatult ametisse nimetamiseks. Otstarbekust eeldatakse, kui asendaja oskused ja senised töötulemused ametikohal vastavad teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele määral, mis võimaldavad tal sellel ametikohal täita teenistusülesandeid eeldatavalt paremini kui avalikult väljakuulutatud konkursil osalevatel isikutel.
[RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

(5) Konkurssi ei korraldata, kui ametnik viiakse üle vastavalt käesoleva seaduse § 98 lõike 1 punktidele 1–3.

(5¹) Ministeeriumi asekancleri ja Riigikantselei direktori ametikoha täitmiseks ei korraldata konkurssi, kui asekancler või Riigikantselei direktor viiakse teisele ametikohale üle vastavalt käesoleva seaduse § 98 lõike 1 punktile 1.
[RT I, 30.06.2023, 1- jõust. 01.07.2023]

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–5 ja 9 sätestatu ei laiene riigisekretäri, ministeeriumi kantsleri, asekancleri, Riigikantselei direktori, ameti ja inspeksiooni peadirektori ega teiste käesoleva seaduse § 10 lõike 2 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud valitsusasutuste juhtide vaba ametikoha täitmisele. [RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

(7) Konkurssi ei korraldata, kui puuduva ametniku ülesanded antakse üle teisele ametnikule vastavalt käesoleva seaduse §-le 57. Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud puuduva ametniku asendamine käesoleva seaduse § 57 kohaselt ei tohi kesta üle kuue kuu aastas.

(8) Konkursita võib teenistusse võtta riigisekretäri, ministeeriumi kantsleri, Vabariigi Presidendi Kantselei direktori ja Vabariigi Presidendi nõuniku.

(9) Konkurssi võib jätta korraldamata, kui ametiasutusel on võimalik ametikoht täita isikuga, kes on varem kandideerinud sama ametiasutuse muule ametikohale, kuid ei ole osutunud valituks, ning kui täidetava ametikoha teenistusülesanded on olulises ulatuses sarnased ning nõuded ametikoha täitja oskustele, teadmistele ja kogemusele on samad, mis konkursi korras täidetud ametikoha puhul. Konkurssi väljakuulutamist ametikohale, millele isik kandideeris, ei tohi sellisel juhul olla möödunud üle 150 kalendripäeva ja konkursil osalenud isikutest peab olema koostatud paremusjärjestus. Isik, keda ametiasutus soovib ilma konkurssi korraldamata ametisse nimetada, peab olema nimetatud paremusjärjestuses esimese kolme kandidaadi hulgas, kellele ei tehtud ettepanekut ametikohale asumiseks. [RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

§ 17. Konkurssi väljakuulutamine

(1) Avaliku konkursi korraldamisel tuleb vabast või vabanevast ametikohast teatada ametiasutuse ja avaliku teenistuse kesksel veebilehel. Kandidaatide taotluste esitamise tähtaeg ei tohi olla lühem kui 14 kalendripäeva avaliku teenistuse kesksel veebilehel konkursikuulutuse avaldamise päevast arvates.

(2) Sisekonkursi korraldamisel tuleb vabast või vabanevast ametikohast teatada ametiasutusesisese infovahetuskanali kaudu. Kandidaatide taotluste esitamise tähtaeg ei tohi olla lühem kui 14 kalendripäeva ametiasutusesisese infovahetuskanali kaudu konkursikuulutuse avaldamise päevast arvates.

(3) Konkursikuulutus peab sisaldama vähemalt teenistusülesannete lühikirjeldust, kandidaadile esitatavaid nõudeid ja määratud ajaks ametikohale nimetamise korral teenistustähtaega.

§ 18. Konkurssi korraldamine

(1) Värbamine ja valik peavad põhinema eelnevalt avalikustatud tingimustel ning kandidaatide võrdsel kohtlemisel.

(2) Väljakuulutatud konkursist võib loobuda või konkursi avalikustatud tingimusi muuta ainult põhjendatud juhul, teatades sellest kandidaatidele esimesel võimalusel kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ning avaliku konkursi korral ametiasutuse ja avaliku teenistuse kesksel veebilehel ning sisekonkursi korral ametiasutusesisese infovahetuskanali kaudu.

(3) Ametikohale asumise ettepanek tehakse kandidaadile, kelle haridus, töökogemus, teadmised ja oskused vastavad enim teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele.

(4) Avaliku konkursi ministeeriumi kantsleri, asekancleri, Riigikantselei direktori, ameti ja inspeksiooni peadirektori ning käesoleva seaduse § 10 lõike 2 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud valitsusasutuse juhi ametikohale viib läbi avaliku teenistuse tippjuhtide valiku komisjon (edaspidi *tippjuhtide valikukomisjon*).

(5) Avalik konkurss ministeeriumi kantsleri, asekancleri, Riigikantselei direktori, ameti ja inspeksiooni peadirektori ning käesoleva seaduse § 10 lõike 2 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud valitsusasutuse juhi ametikohale kuulutatakse välja vähemalt kuus kuud enne ametisoleva kantsleri, asekancleri, Riigikantselei direktori, ameti ja inspeksiooni peadirektori ning käesoleva seaduse § 10 lõike 2 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud valitsusasutuse juhi teenistustähtaja möödumist.

(6) Tippjuhtide valikukomisjoni esimees on riigisekretär ja selle koosseisu määrab Vabariigi Valitsus.

(7) Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontrolli, Õiguskantsleri Kantselei ja Riigikohtu ametnike värbamise ja valiku korra kehtestab vastava ametiasutuse juht. Esimese ja teise astme kohtute kohtuteenistujate värbamise ja valiku korra võib kehtestada valdkonna eest vastutav minister, kuulates ära kohtute haldamise nõukoja arvamuse. Kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse ametnike värbamise ja valiku korra kehtestab valla- või linnavalitsus.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatata ametiasutuse ametnike värbamise ja valiku täpsema korra kehtestab ametiasutuse juht või tema volitatud isik, lähtudes käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 2 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusest.

(9) Konkursil osalenud isikute hulgast võib koostada paremusjärjestuse mitme kandidaadi kohta, kellele ei tehtud ettepanekut ametikohale asumiseks.

(10) Paremuselt järgmise kandidaadi võib ametikohale nimetada juhul, kui konkursi võitnud isik loobub ametikohale asumisest, ametikohale nimetatud isiku ametikohale nimetamise haldusakt tunnistatakse kehtetuks käesoleva seaduse §-s 29 sätestatud juhtudel või kui ametnik vabastatakse teenistusest katseaja jooksul. Ametisse nimetamise õigust omav isik võib 150 kalendripäeva jooksul konkursi võitnud isikule ametikohale asumise ettepaneku tegemisest arvates teha ilma uut konkurssi välja kuulutamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ettepaneku ametikohale asumiseks konkursi paremuselt järgmisele kandidaadile.

§ 19. Konkursi luhtumine

(1) Konkurs loetakse luhtunuks, kui:

1) sellel osalemiseks ei esitatud ühtegi taotlust;

2) ametisse nimetamise õigust omav isik loobus ametikohale asumise ettepaneku tegemisest põhjusel, et ühegi kandidaadi haridus, töökogemus, teadmised ja oskused ei vastanud teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele määral, mis võimaldanuks tal teenistusülesandeid täita parimal võimalikul viisil.

(2) Konkursi luhtumine otsustatakse kirjalikult 120 kalendripäeva jooksul pärast konkursil osalemiseks määratud tähtaja möödumist. Kui nimetatud tähtaja jooksul ei ole konkursi alusel ühtegi isikut ametikohale nimetatud, loetakse konkurs automaatselt luhtunuks.

(2¹) Konkursi luhtumise tähtaja kulgemine peatub seaduses sätestatud ametikohale nimetamise eeltingimuseks oleva asjaolu väljaselgitamise ajaks.
[RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

(3) Ametisse nimetamise õigust omav isik võib 120 kalendripäeva jooksul avaliku konkursi luhtumise kohta otsuse tegemise kuupäevast arvates nimetada ametikohale teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele vastava isiku ilma konkursi korraldamata.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 alusel ametikohale nimetatud isik osutub katseaja jooksul ebasobivaks, tuleb ametikoha täitmiseks korraldada uus konkurs.

(5) Käesoleva paragrahvi lõiked 3 ja 4 ei laiene riigisekretäri, ministeeriumi kantsleri, asekancleri, Riigikantselei direktori, ameti ja inspeksiooni peadirektori ning käesoleva seaduse § 10 lõike 2 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud valitsusasutuse juhi vaba ametikoha täitmisele.

§ 20. Konkursi tulemustest teavitamine

Konkursi lõpptulemustest teavitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis konkursi võitnud isikut ja valituks mitteosutunud kandidaate otsuse tegemise päevale järgneva 14 kalendripäeva jooksul.

3. jagu Ametniku teenistusse võtmise kord

§ 21. Ametniku teenistusse võtmine

(1) Ametnik võetakse teenistusse ametikohale nimetamisega.

(2) Ametnik nimetatakse ametiasutuse koosseisus ettenähtud vabale ametikohale käesolevas seaduses sätestatud korras.

§ 22. Ametikohale nimetamise õigus

(1) Ametikohale nimetamise õigus on ametiasutuse juhil või tema volitatud isikul, samuti organil või tema volitatud isikul (edaspidi *ametisse nimetamise õigust omav isik*).

(2) Ministeeriumi kantsleri nimetab ametikohale Vabariigi Valitsus, kuulunud ära tippjuhtide valikukomisjoni arvamuse.

(3) Tippjuhtide valikukomisjoni lõppotsus kandidaadi sobivuse kohta avaldatakse Riigikantselei veebilehel.

§ 23. Teenistustähtaeg

(1) Ametnik nimetatakse ametikohale määramata ajaks, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhtudel.

(2) Määratud ajaks nimetatakse ametikohale järgmiselt:

- 1) ajutiselt äraoleva ametniku asendaja – asendatava ametikohale naasmiseni või ametikohalt vabastamiseni;
- 2) ajutise iseloomuga teenistusülesandeid, eelkõige ajaliselt piiritletud ülesandeid ja töömahu ajutise suurenemise tõttu tekkinud ülesandeid täitev ametnik – ülesande täitmise ajaks või töömahu suurenemise ajaks, kuid mitte kauemaks kui viieks aastaks või Riigikogu uurimis- või probleemkomisjoni tegevuse lõppemiseni;
- 3) riigisekretär, ministeeriumi kantsler, asekancler, Riigikantselei direktor, valitsusasutuse juht – viieks aastaks;
- 4) Vabariigi Presidendi nõunik – Vabariigi Presidendi volituste ajaks;
- 5) riigi julgeoleku volitatud esindaja juht – viieks aastaks;
- 6) soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik – viieks aastaks;
- 7) Konkurentsiameti peadirektor – viieks aastaks;
[RT I, 12.12.2018, 3- jõust. 22.12.2018]
- 8) Konkurentsiameti maksejõuetuse teenistuse juhataja – viieks aastaks.
[RT I, 04.01.2021, 4- jõust. 01.01.2022]

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 punkti 2 alusel määratud ajaks ametikohale nimetatud ametnik nimetatakse samale ametikohale määratud ajaks järjest rohkem kui kaks korda või kui tema teenistustähtaega pikendatakse rohkem kui üks kord viie aasta jooksul, loetakse ametnik ametikohale nimetatuks määramata ajaks. Isiku nimetamist samale ametikohale loetakse järjestikuseks, kui ametikohalt vabastamise ja ametikohale nimetamise vaheline aeg ei ületa 60 kalendripäeva.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud tähtaja kulgemine peatub ajaks, kui ametnik viibib emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel.
[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(5) Ametnikku ei nimetata käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 5 ja 7 nimetatud ametikohale rohkem kui kaheks ametiajaks järjest.
[RT I, 12.12.2018, 3- jõust. 22.12.2018]

§ 24. Katseaeg

(1) Katseaja eesmärk on hinnata, kas ametniku haridus, töökogemus, teadmised ja oskused vastavad piisavalt käesoleva seadusega või käesoleva seaduse alusel teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele või käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 nimetatud avaliku teenistuse eriliigi korral eriseadusega või eriseaduse alusel kehtestatud nõuetele (edaspidi *teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuded*).

(2) Ametisse nimetamise õigust omav isik kohaldab ametnikule katseaega kestusega kuni neli kuud ametikohale asumise kuupäevast arvates. Määratud ajaks ametikohale nimetatud ametniku katseaja kestus ei tohi olla pikem kui pool tema teenistustähtajast.

(3) Katseaega ei kohaldata, kui ametnik viiakse üle sama ametiasutuse teisele ametikohale. Kui ametnik viiakse üle sama ametiasutuse teisele ametikohale, kus teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuded erinevad oluliselt senise ametikoha teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetest, võib kohaldada ametnikule katseaega.

(4) Katseaega ei kohaldata:

- 1) kui ametnik viiakse tähtajaliselt üle teisele ametikohale vastavalt käesoleva seaduse § 33 lõikele 1;
- 2) kui ametnik viiakse tähtajatult üle teisele ametikohale vastavalt käesoleva seaduse § 98 lõike 1 punktidele 1–3;
- 3) kui määratud ajaks ametikohale nimetatud ametnik nimetatakse samale ametikohale uueks tähtajaks;
- 4) Vabariigi Valitsuse või peaministri poolt ametikohale nimetatavale ametnikule;
- 5) asekanclerile, Riigikantselei direktorile ja valitsusasutuse juhile;
- 6) soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinikule.

(5) Kui katseajal olev ametnik viiakse vastavalt käesoleva seaduse § 98 lõikele 1 üle teisele ametikohale, siis tema senine katseaeg jätkub. Kui katseajal olev ametnik viiakse vastavalt käesoleva seaduse § 98 lõikele 1 üle teisele ametikohale, kus teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuded erinevad oluliselt senise ametikoha teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetest, võib ametisse nimetamise õigust omav isik määrata ametnikule uue katseaja kestusega kuni neli kuud. Võimaluse korral võetakse uue katseaja tulemuste hindamisel arvesse ka varasema katseaja tulemused.

(6) Katseaja hulka ei arvata aega, kui avaliku võimu teostamise õigus oli peatunud käesoleva seaduse §-s 83 sätestatud alusel või kui ametnik on teenistuses haiguslehe alusel vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seaduse §-le 12⁴ või 12⁵.
[RT I, 02.05.2024, 3- jõust. 15.05.2024]

(7) Enne katseaja lõppu tuleb ametnikule anda võimalus osaleda katseajavestluses, mille käigus käsitletakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatut. Katseajavestluse kokkuvõtte vormistatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja edastatakse ametnikule arvamuse esitamiseks.

§ 25. Ametikohale asumiseks esitatavad dokumendid

(1) Isik, kes soovib ametikohale asuda, esitab isikule, kellel on tema ametisse nimetamise õigus, järgmised dokumendid:

- 1) allkirjastatud taotlus koos kinnitusega, et ei esine asjaolusid, mis välistavad ametniku teenistusse võtmise;
- 2) elulookirjeldus;
- 3) tunnistus või diplom vajaliku hariduse kohta;
- 4) isikut tõendav dokument;
- 5) muud seadusega või seaduse alusel nõutavad dokumendid.

(2) Kui ametnik nimetatakse sama ametiasutuse teisele ametikohale, ei pea ta esitama käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2–4 nimetatud dokumente.

(3) Konkursi lõppvooru jõudnud kandidaadilt võib küsida tema majanduslike ja muude huvide kohta korruptsioonivastase seaduse tähenduses, kui ametikohal, millele ta kandideerib, on deklaratsiooni esitamine korruptsioonivastase seaduse alusel nõutav.

§ 26. Ametikohale nimetamine

(1) Haldusakt, millega isik nimetatakse ametikohale, peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) ametikohale nimetatava isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 2) selle ametiasutuse nimetus, kuhu isik ametikohale nimetatakse;
- 3) ametikoha nimetus;
- 4) avaliku võimu teostamise volitus viitega selle aluseks olevale sättele või käesoleva seaduse § 7 lõikes 3 nimetatud avaliku võimu teostamise ülesandele;
- 5) ametniku põhipalk;
- 6) ametikoha asukoht, milleks loetakse kohaliku omavalitsusüksuse territooriumi, kus ametikoha ülesannete täitmine toimub;
- 7) ametikohale asumise kuupäev;
- 8) teenistussuhte kestus avalikus teenistuses (edaspidi *teenistusstaaz*) või selle puudumine ametikohale asumise päevale eelneva kuupäeva seisuga;
- 9) määratud ajaks ametikohale nimetamise korral – teenistustähtaeg;
- 10) katseaja määramisel selle kestus;
- 11) osalise tööajaga töötamisel – koormus;
- 12) vaidlustamisviide.

(2) Kui isik nimetatakse ametikohale määratud ajaks käesoleva seaduse § 23 lõike 2 punktis 2 nimetatud juhul, siis peab ametikohale nimetamise haldusaktis sisalduma sellekohane põhjendus.

§ 27. Ametivanne

(1) Isik annab esmakordsel teenistusse asumisel teda ametisse nimetanud isikule kirjaliku ametivande: „Mina, (ametniku nimi), töotan olla ustav Eesti Vabariigile ja tema põhiseaduslikule korrale ning pidada mulle usaldatud ametit ausalt.”

(2) Vande andja allkirjastab vandeteksti ja märgib vande andmise kuupäeva.

§ 28. Teenistuse algus

(1) Ametnik on teenistuses ametikohale asumise kuupäevast arvates.

(2) Ametikohale asumise kuupäev ei või olla varasem kui ametikohale nimetamise haldusakti ja ametivande andmise kuupäev.

(3) Ametniku ametikohale asumise alguse võib ametisse nimetamise õigust omav isik ametniku taotluse alusel mõjuval põhjusel edasi lükata.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud mõjuvaks põhjuseks on eelkõige isiku haigus või ootamatult tekkinud isiklik või perekondlik takistus.

(5) Enne ametniku ametikohale asumist kehtestab ametiasutus ametijuhendi ning tutvustab seda ametnikule. Nimetatud kohustus kehtib ainult juhul, kui ametnik asub ametikohale, kus on ametijuhendi kehtestamine kohustuslik.

§ 29. Ametikohale nimetamise kehtetuks tunnistamine

(1) Ametisse nimetamise õigust omav isik tunnistab kehtetuks ametikohale nimetamise haldusakti, kui:

- 1) ametikohale nimetatud isik esitab enne ametikohale asumiseks määratud kuupäeva sellekohase taotluse;
- 2) enne ametikohale asumist ilmnevad seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad ametikohale nimetamise;
- 3) isik ei ole mõjuva põhjuseta määratud kuupäevaks ametikohale asunud;
- 4) isik keeldub ametivande andmisest.

(2) Isik, kelle suhtes ametikohale nimetamise haldusakt on kehtetuks tunnistatud, on kohustatud tagastama kõik ametikohale nimetamise tõttu saadu.

3. peatükk Arendamine ja hindamine

§ 30. Arengu- ja hindamisvestluse korraldamise põhimõtted

(1) Vähemalt kord aastas peab vahetu juht temale alluva ametnikuga vestluse, mille käigus hinnatakse ametniku töötulemusi, ametialast arengut ja koolitusvajadust ning räägitakse läbi järgmise perioodi eesmärgid, samuti annab ametnik juhile tagasisidet juhtimise kohta (edaspidi *arengu- ja hindamisvestlus*). Ametniku töötulemuste hindamine ja järgmise perioodi tööalaste eesmärkide läbirääkimine võib toimuda ka eraldi arutelu vormis.

(2) Arengu- ja hindamisvestluse võib edasi lükata järgmisesse aastasse, kui:

- 1) ametniku avaliku võimu teostamise õigus on arengu- ja hindamisvestlusele eelneva aasta jooksul olnud peatatud kokku üle kuue kuu;
- 2) ametniku teenistussuhe on vahetult enne arengu- ja hindamisvestlust kestnud vähem kui kuus kuud;
- 3) ametniku vahetu juhi teenistussuhe on vahetult enne arengu- ja hindamisvestlust kestnud vähem kui neli kuud.

(3) Arengu- ja hindamisvestluse tulemused vormistatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(4) Ametnike arengu- ja hindamisvestluse pidamise korra kehtestab ametiasutuse juht või tema volitatud isik.

(5) Ministeeriumi kantsleri, asekancleri, Riigikantselei direktori, ameti ja inspeksiooni peadirektori ning käesoleva seaduse § 10 lõike 2 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määruses nimetatud valitsusasutuse juhi arendamist ja hindamist korraldab Riigikantselei.

§ 31. Koolitus ja koolituskulude hüvitamine

(1) Ametiasutus peab rakendama abinõusid ametniku ametialaste teadmiste ja oskuste arendamiseks, sealhulgas kavandama ametiasutuse eelarvesse selleks vajalikud vahendid.

(2) Ametnik peab teenistusülesannete asjatundlikuks täitmiseks oma ametialaseid teadmisi ja oskusi täiendama.

(3) Ametniku koolitusel osalemise vajaduse otsustab vahetu juht või kõrgemalseisev juht.

(4) Ametnikku ei või kohustada osalema ressursimahukal koolitusel, kui ressursimahuka koolituse kohta soovib ametiasutus sõlmida halduslepingu, ja rahalist omaosalust nõudval koolitusel. Samuti ei või ametnikku kohustada osalema koolitusel, mis toimub väljaspool tööaega.

(5) Koolitusele saatmisel peab käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isik arvestama olulisi asjaolusid, mis võivad takistada ametnikul koolitusel viibida.

(6) Kui ametniku on koolitusele saatnud ametiasutus, hüvitab ametiasutus koolituskulud.

(7) Riigikogu Kantselei, Vabariigi Presidendi Kantselei, Riigikontrolli, Õiguskantsleri Kantselei ja Riigikohtu koolituse korra kehtestab vastava ametiasutuse juht. Esimese ja teise astme kohtute kohtuteenistujate koolituse korra võib kehtestada valdkonna eest vastutav minister, kuulates ära kohtute haldamise nõukoja arvamuse. Kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse ametnike koolituse korra kehtestab valla- või linnavalitsus.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud ametiasutuse koolituse täpsema korra kehtestab ametiasutuse juht või tema volitatud isik, lähtudes käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 3 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusest.

(9) Koolituse puhul võib käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud koolituse korras ette näha ametniku rahalise omaosaluse võimaluse.

(10) Koolituse ajal säilitatakse ametnikule palk.

§ 32. Ressursimahukas koolitus

(1) Ressursimahukas koolitus on teenistusallane koolitus, mis kestab kalendriaasta jooksul kokku kauem kui 90 kalendripäeva ja selle vältel ametniku koolitusele kuluv aeg moodustab olulise osa tema tööajast või ületavad ametiasutus tasutud koolituse maksumus ja koolitusega seonduvad muud kulud vähemalt viis korda töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud kuu töötasu alammäära.

(2) Ressursimahukal koolitusel osalemiseks võib sõlmida halduslepingu, milles määratakse ametniku kohustus töötada pärast koolituse lõppu ametiasutuses kindlaksmääratud aja jooksul, kuid mitte kauem kui kolm aastat.

(3) Ametiasutus sõlmib ametnikuga käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud lepingu, kui ametiasutuse tasutud koolituse maksumus ja koolitusega seonduvad muud kulud ületavad sada korda töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega täistööajaga töötamise puhuks kehtestatud kuutöötasu alammäära.

(4) **Vabariigi Valitsus** võib kehtestada käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud koolitusega seonduvate muude kulude loetelu määrusega.

(5) Kui ressursimahukal koolitusel osalemiseks on ametnikuga sõlmitud haldusleping, peab ametnik koolituskulud hüvitama proportsionaalselt pärast koolituse lõppu töötatud ajaga, kui ta vabastatakse teenistusest käesoleva seaduse §-s 87, 94 või 95 sätestatud juhul.

(6) Ressursimahuka koolituse kulud peab ametnik hüvitama kogu ulatuses, kui ta ei osale mõjuva põhjusega koolitusel või katkestab selle mõjuva põhjusega.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud mõjuvaks põhjuseks on isiku haigus või ootamatult tekkinud isiklik või perekondlik takistus või ametiasutusest tulenev põhjus.

(8) Kui ametnikuga sõlmitakse ressursimahukal koolitusel osalemiseks haldusleping ja ta saadetakse koolitusele katseajal, ei teki tal kohustust hüvitada koolituskulud, kui ta vabastatakse teenistusest käesoleva seaduse §-s 91 sätestatud juhul.

(9) Käesoleva seaduse § 33 alusel tähtajalist üleviimist ei käsitata ametiasutusest lahkumisena enne määratud kohustusliku töötamise tähtaja lõppu.

(10) Kui isikul on tekkinud kohustus hüvitada ametiasutusele koolituskulud ning ta ei ole kohustust täitnud, pöördub ametiasutus vastavalt halduskohtumenetluse seadustikule halduskohtusse.

§ 33. Ametniku tähtajaline üleviimine

(1) Ametniku võib tähtajaliselt üle viia teisele ametikohale ühe ametiasutuse sees või teises ametiasutuses olevale ametikohale eesmärgiga suurendada ametniku pädevust ja motivatsiooni või edendada koostööd ametiasutuste vahel.

(1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud viisil võib ametniku üle viia ka osaliselt.
[RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

(2) Ametniku teise ametiasutusse üleviimise korral on ametiasutus, millest ametnik üle viiakse, saatev ametiasutus ning ametiasutus, kuhu ametnik üle viiakse, vastuvõttev ametiasutus.

(3) Ametniku võib tähtajaliselt üle viia, kui:

- 1) ametnik on selleks andnud kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis nõusoleku;
- 2) samas ametiasutuses teisele ametikohale üleviimise korral on ametisse nimetamise õigust omav isik andnud nõusoleku või teise ametiasutuse ametikohale üleviimise korral on saatvas ja vastuvõtnas ametiasutuses ametisse nimetamise õigust omavad isikud andnud nõusoleku.

(4) Tähtajalise üleviimise korral nimetatakse ametnik teisele ametikohale määratud ajaks. Nimetatud tähtaega võib kõigi osapoolte nõusolekul üks kord pikendada.

(5) Ametniku tähtajalisel üleviimisel peatub ametniku avaliku võimu teostamise õigus sellel ametikohal, millelt ametnik üle viidi, välja arvatud ametniku osalise tähtajalise üleviimise korral.
[RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

(6) Kui tähtaeg, milleks ametnik üle viidi, lõpeb, tagab saatev ametiasutus ametnikule vähemalt senise ametikoha ja põhipalga, mida maksti sellel ametikohal saatvas ametiasutuses tema tähtajalise üleviimiseni, või kui põhipalk on tõusnud, siis sellise põhipalga.

(7) Kui saatvas ametiasutuses on ajal, kui ametnik oli üle viidud, toimunud struktuurilised ümberkorraldused, mis puudutavad üleviidud ametniku ametikohta, tagab saatev ametiasutus üleviimise tähtaja lõppedes ametnikule vähemalt samaväärse ametikoha ja põhipalga, mida maksti senisel ametikohal saatvas ametiasutuses tema tähtajalise üleviimiseni, või kui põhipalk on tõusnud, siis sellise põhipalga.

(8) Tähtaja kulgemine peatub ajaks, kui ametnik viibib emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel.
[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(9) Vastuvõtva ametiasutuse ametisse nimetamise õigust omav isik kohaldab ametniku tähtajalise üleviimise korral:

- 1) ametikohale nimetamisel käesoleva seaduse § 26;
- 2) ametikohale nimetamise kehtetuks tunnistamise korral käesoleva seaduse § 29;

3) tähtajalise üleviimise tähtaja saabumisel ametniku ametikohalt vabastamise korral käesoleva seaduse § 88, 103 ja 104.

(10) Tähtajalise üleviimise võib kõigi osapoolte nõusolekul enne tähtaja lõppu lõpetada.

(11) Kui ametnik tuleks teenistusest vabastada ajal, kui ta on üle viidud vastuvõtvasse ametiasutusse, siis lõpetatakse tähtajaline üleviimine vastuvõtva ametiasutuse otsusega enne tähtaja lõppu ning pädevus ametniku vabastamise üle on saatval ametiasutusel.

(12) Ametniku asendajale teatatakse tähtajalise üleviimise ennetähtaegsest lõpetamisest ette vähemalt 14 kalendripäeva.

(13) Kui ametnik viiakse üle, siis tema teenistussuhe ei lõpe ja kasutamata jäänud aegumata põhipuhkuse eest hüvitist ei maksta ning puhkuse arvestus jätkub ametiasutuses, kus ametnikul jätkub avaliku võimu teostamise õigus. Sellisel juhul on ametnikul õigus saada puhkust alates üleviimise päevast.

4. peatükk

Ametniku õigused

§ 34. Palk

(1) Ametnikul on õigus saada teenistusülesannete täitmise eest palka alates ametikohale asumise päevast kuni teenistusest vabastamise päevani.

(2) Avaliku võimu teostamise õiguse peatumise ajal ei maksta ametnikule palka ega muud hüvitist, kui seaduses ei sätestata teisiti.

§ 35. Tööaeg

(1) Ametniku tööaeg on aeg, millal ta täidab teenistusülesandeid.

(2) Ametniku tööaeg on 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul (edaspidi *täistööaeg*). Üldjuhul on tööaeg kaheksa tundi päevas.

(3) Ametniku nõusolekul võib kohaldada osalise tööajaga töötamist.

(4) Tulenevalt teenistushuvidest võib ette näha summeeritud tööaja arvestuse. Summeeritud tööaja arvestuse korral arvestatakse ametniku tööaega seitsmepäevase ajavahemiku kohta kuni neljakuulise arvestusperioodi jooksul.

(5) Summeeritud tööaja kohaldamisel võib ametnikku rakendada ajal, mis ei ole tööajakavas tööajana märgitud, üksnes ametniku nõusolekul.

(6) Summeeritud tööaja arvestuse kohta koostab ametiasutus tööajakava kogu arvestusperioodi või vähemalt iga kalendrikuu kohta. Tööajakava tehakse ametnikule teatavaks hiljemalt kümme kalendripäeva enne arvestusperioodi või kalendrikuu algust.

§ 36. Töö tegemise aja piirang

Tööaeg koos ületunnitööga ei tohi ületada keskmiselt 48 tundi seitsmepäevase ajavahemiku kohta kuni neljakuulise arvestusperioodi jooksul.

§ 37. Tööaja korraldus

(1) Ametnik täidab oma teenistusülesandeid ametiasutuse töökorraldusega ettenähtud ajal.

(2) Pikema kui kuuetunnise töötamise kohta nähakse ette vähemalt 30-minutiline tööpäevisisene vaheaeg. Tööpäevisiseid vaheaegu ei arvestata tööaja hulka, välja arvatud juhul, kui teenistusülesannete iseloomu tõttu ei ole võimalik vaheaega anda ning ametiasutus loob ametnikule võimaluse puhata ja einestada tööajal.

(3) Teenistushuvides võib ametiasutuse juht või tema volitatud isik ametiasutuse tööaja korraldust muuta, teatades sellest ette mõistliku aja jooksul.

§ 38. Valveaeg

(1) Ametnik peab tulenevalt teenistushuvist olema ametiasutusele kättesaadav teenistusülesannete täitmiseks väljaspool tööaega (edaspidi *valveaeg*), kui nimetatud kohustus sisaldub tema ametijuhendis.

(2) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustus ei sisaldu ametniku ametijuhendis, siis võib valveaega kohaldada ametniku kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.

(3) Valveaja eest tuleb ametnikule maksta lisatasu, mis peab moodustama vähemalt 1/10 tema põhipalgast, või hüvitada see tema taotlusel täiendava vaba ajaga, mis peab moodustama vähemalt 1/4 valveaja kestusest. [RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(4) See osa valveajast, kui ametnik täidab teenistusülesandeid, loetakse tööajaks.

(5) Ametiasutus peab arvestama olulisi asjaolusid, mis võiksid takistada valveaja kohaldamist, sealhulgas asjaolu, et ametnik on rase või kasvatab alla kolmeaastast või puudega alaealist last.

(6) Valveaja kohaldamisel peab ametnikule olema tagatud igapäevase ja iganädalase puhkeaja kasutamise võimalus.

(7) Valveaja eest lisatasu maksmisel ei kehti käesoleva seaduse § 61 lõikes 5 sätestatud muutuvpalga ülempiir.

§ 39. Ületunnitöö

(1) Ametiasutus võib ametnikult nõuda teenistusülesannete täitmist väljaspool tööaega, kui teenistusülesanded tulenevad erakorralistest asjaoludest ja tuleb täita viivitamata.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatamata juhul võib ületunnitööd kohaldada ametniku kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.

(3) Ületunnitöö ei ole teenistusülesannete täitmine väljaspool tööaega juhul, kui selle kohaldamise vajadus tuleneb ametnikust endast.

(4) Summeeritud tööaja arvestuse korral on ületunnitöö arvestusperioodi tööaega ületav teenistusülesannete täitmine.

(5) Ületunnitöö tegemist ei tohi nõuda ametnikult, kes on rase või kellel on õigus emapuhkusele. Ületunnitöö nõudmisel peab ametiasutus arvestama muid olulisi asjaolusid, mis võiksid takistada ületunnitöö tegemist, sealhulgas asjaolu, et ametnik kasvatab alla kolmeaastast või puudega alaealist last. [RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(6) Ametiasutus hüvitab ületunnitöö, makstes ametnikule 1,5-kordset põhipalka või võimaldades ametniku taotlusel talle täiendavat vaba aega ületunnitööga võrdses ulatuses. [RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(7) Ületunnitöö hüvitamisel ei kehti käesoleva seaduse § 61 lõikes 5 sätestatud muutuvpalga ülempiir.

§ 40. Ööajal ja riigipühäl tehtav töö

(1) Ametiasutus võib ametnikult nõuda teenistusülesannete täitmist ööajal (kell 22.00 kuni 6.00) või riigipühäl, kui nimetatud kohustus sisaldub ametniku ametijuhendis või kui teenistusülesanded tulenevad erakorralistest asjaoludest ja need tuleb täita viivitamata.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatamata juhul võib öötööd ja riigipühäl tehtavat tööd kohaldada ametniku kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.

(3) Kui ametniku tööaeg langeb ööajale, maksab ametiasutus ametnikule ööajal töötamise eest 1,25-kordset põhipalka, kui nimetatud kohustus ei sisaldu tema ametijuhendis ja seda ei ole arvestatud tema põhipalga määramisel. [RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(4) Kui tööaeg langeb riigipühale, maksab ametiasutus riigipühäl töötamise eest 2-kordset põhipalka. [RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(5) Ametiasutus peab arvestama olulisi asjaolusid, mis võiksid takistada öötöö ja riigipühäl tehtava töö kohaldamist, sealhulgas asjaolu, et ametnik on rase või kasvatab alla kolmeaastast või puudega alaealist last.

(6) Ametiasutus võib erinevalt käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 sätestatud hüvitada ametniku taotlusel ööajal või riigipühäl tehtava töö täiendava vaba aja andmisega. Ööajal töötamise korral peab täiendav vaba aeg moodustama vähemalt poole ööajal töötamise kestusest. Riigipühäl töötamise korral hüvitatakse töötamine täiendava vaba ajaga riigipühäl töötatud ajaga võrdses ulatuses.

(7) Ametnik, kes töötab ööajal vähemalt kolm tundi oma igapäevasest tööajast või vähemalt kolmandiku oma iga-aastasest tööajast, ei tohi töötada keskmiselt rohkem kui kaheksa tundi 24-tunnise ajavahemiku jooksul seitsmepäevase arvestusperioodi kohta. Keskmise tööaja arvutamisel arvatakse seitsmepäevasest arvestusperioodist välja 24-tunnine periood iganädalast puhkeajaga.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isik, kelle tervist mõjutab töökeskkonna ohutegur või teenistusülesannete iseloom, ei tohi töötada ühegi 24-tunnise ajavahemiku jooksul rohkem kui kaheksa tundi.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 7 ja 8 nimetatud öötöö piirangut ei kohaldata tingimusel, et töötamine ei kahjusta ametniku tervist ja ohutust ning tööaeg ei ületa käesoleva seaduse §-s 36 nimetatud piirangut tegevuste korral, mis nõuavad pidevat riiklikku järelevalvet.

(10) Ööajal või riigipühal tehtava töö eest lisatasu maksmisel ei kehti käesoleva seaduse § 61 lõikes 5 sätestatud muutuvpalga ülempiir.

§ 41. Puhkeaeg

(1) Ametnikul on 24-tunnise ajavahemiku jooksul vähemalt 11 tundi järjestikust puhkeajaga (edaspidi *igapäevane puhkeaeg*).

(2) Ametnikul on seitsmepäevase ajavahemiku jooksul vähemalt 48 tundi järjestikust puhkeajaga (edaspidi *iganädalane puhkeaeg*).

(3) Summeeritud tööaja arvestuse korral on ametnikul seitsmepäevase ajavahemiku jooksul vähemalt 36 tundi järjestikust puhkeajaga.

(4) Kui ametnik töötab 24-tunnise ajavahemiku jooksul rohkem kui 13 tundi, antakse talle vahetult pärast tööpäeva lõppu käesoleva paragrahvi lõikele 1 täiendavalt vaba aega võrdselt 13 töötundi ületatud tundide arvuga.

(5) Üldjuhul antakse iganädalane puhkeaeg laupäeval ja pühapäeval.

§ 42. Tööaja lühendamine

Uusaastale, Eesti Vabariigi aastapäevale, võidupühale ja jõululaupäevale vahetult eelnevat tööpäeva lühendatakse kolme tunni võrra.

§ 43. Puhkus

(1) Ametnikule kohaldatakse töölepingu seaduse §-des 54–71 sätestatud puhkuseregulatsiooni, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Ametniku põhipuhkuse kestus on 35 kalendripäeva.

(3) Puhkuse andmise otsustab ametisse nimetamise õigust omav isik või tema volitatud isik.

(4) Puhkusetasu maksmisega viivitamise korral maksab ametiasutus viivist iga viivitatud päeva eest vastavalt võlaõigusseaduse §-le 113.

§ 44. Teenistuslähetusse saatmine ja lähetuskulude hüvitamine

(1) Teenistuslähetus on ametniku saatmine ametisse nimetamise õigust omava isiku või tema volitatud isiku korraldusel kindlaksmääratud ajavahemikus täitma teenistusülesannet väljaspool alalise ametikoha asukohta või koolitusele väljaspool alalise ametikoha asukohta.

(2) Teenistuslähetusse saatmisel arvestatakse olulisi asjaolusid, mis võivad takistada ametnikul lähetuses viibida. Ametnikku, kes on rase või kasvatab alla kolmeaastast või puudega alaealist last, võib teenistuslähetusse saata üksnes tema kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.

(3) Teenistuslähetuse ajaks säilitatakse ametnikule ametikoht ja palk.

(4) Ametiasutus ei tohi teenistuslähetusse saadetud ametnikule anda teenistusülesandeid ajal, kui ametnik täidab Euroopa Liidu institutsioonide juures riikliku eksperdi ülesandeid. Riikliku eksperdi ülesannete täitmise ajaks säilitatakse ametnikule põhipalk ja õigus asuda pärast teenistuslähetuse lõppemist teenistusse endisele või samaväärsele ametikohale.

(5) Ametniku teenistuslähetusse saatmise ja lähetuskulude hüvitamise, sealhulgas päevaraha määra ning päevaraha maksmise tingimused ja korra kehtestab [Vabariigi Valitsus](#)määrusega.

§ 45. Pikaajaline välislähetus ja lähetuskulude hüvitamine

(1) Pikaajaline välislähetus on üle kuue kuu kestev teenistuslähetus välisriiki.

(2) Välislähetustasu maksmine ja lähetuskulude hüvitamine pikaajalises välislähetuses olevale ametnikule toimub välisteenistuse seaduse §-des 63–66, 68, 69 ja 73 sätestatud tingimustel ja korras.
[RT I, 27.09.2024, 1- jõust. 01.01.2025]

§ 46. Abikaasa- ja registreeritud elukaaslase tasu

Pikaajalisse välislähetusse saadetud ametnikuga kaasasolevale abikaasale või registreeritud elukaaslasele makstakse abikaasa- ja registreeritud elukaaslase tasu välisteenistuse seaduse §-s 67 sätestatud tingimustel ja korras.

[RT I, 27.09.2024, 1- jõust. 01.01.2025]

§ 47. Teenistusülesannete täitmiseks vajalike kulude hüvitamine

(1) Ametnikule hüvitatakse teenistusülesannete täitmiseks otseselt vajalikud kulud põhjendatud ulatuses.

(2) **Vabariigi Valitsus** võib kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude loetelu ning kulude hüvitamise täpsustatud tingimused ja korra määrusega.

§ 48. Raseda ja emapuhkuse õigusega ametniku teenistustingimused

[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(1) Ametnikule, kes on rase või kellel on õigus emapuhkusele, kohaldatakse töötervishoiu ja tööohutuse seaduse §-s 12⁵ sätestatud.

[RT I, 02.05.2024, 3- jõust. 15.05.2024]

(2) Emapuhkuse lõppemisel on ametnikul õigus kasutada paranenud teenistustingimusi, millele tal oleks tekkinud õigus töölt äraoleku ajal.

[RT I, 02.05.2024, 3- jõust. 15.05.2024]

§ 49. Ametniku sotsiaalsed tagatised hukkumise, surma ja töövõime vähenemise korral

[RT I, 13.12.2014, 1- jõust. 01.07.2016 (jõustumine muudetud - RT I, 17.12.2015, 1)]

(1) Kui ametnik hukub või sureb seoses teenistusülesannete täitmisega õnnetusjuhtumi tagajärjel, makstakse tema lapsele, vanemale, lesele ja registreeritud elukaaslasele, kellega sõlmitud kooseluleping on lõppenud surma tõttu, ning perekonnaseaduse tähenduses tema ülalpidamisel olnud teisele isikule ühekordset hüvitist kokku hukkunud või surnud ametniku kümne aasta keskmise palga ulatuses.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(2) Kui ametnik hukub või sureb seoses teenistusülesannete täitmisega tema vastu toimepandud ründe või tema poolt süüteo tõkestamise, päästesündmuse lahendamise või ohu tõrjumise tagajärjel, makstakse tema lapsele, vanemale, lesele ja registreeritud elukaaslasele, kellega sõlmitud kooseluleping on lõppenud surma tõttu, ning perekonnaseaduse tähenduses tema ülalpidamisel olnud teisele isikule ühekordset hüvitist kokku hukkunud või surnud ametniku 20 aasta keskmise palga ulatuses.

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(3) Ametnikul on õigus nimetada käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud hüvitisest kuni 50 protsenti saav füüsiline isik või füüsilised isikud. Kui ametnikul puuduvad lõigetes 1 ja 2 nimetatud isikud, makstakse kogu hüvitise summa välja ametniku poolt nimetatud füüsilisele isikule või füüsilistele isikutele.

(4) Kui ametnik hukub või sureb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud asjaoludel, kannab riik tema matuse korraldamise kulud. Matuse korraldamise kulud on surnu transportimise, tuhastamise või matmise ja leinatalituse kulud.

[RT I, 28.12.2017, 8- jõust. 01.01.2018]

(4¹) Kui ametnik hukub või sureb teenistusülesannete täitmise ajal välisriigis, korraldab Välisministeerium riigi kulul põrnu toomise Eestisse, kui sellise kulutuse hüvitamine ei ole ette nähtud kindlustuslepingus.

[RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

(5) **Vabariigi Valitsus** kehtestab määrusega käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hüvitist saama õigustatud isikute ning neile makstava hüvitise osakaalu määramise korra ja käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isikute määramise avalduse vormi.

(6) Kui ametnikul tuvastatakse seoses teenistusülesannete täitmisega õnnetusjuhtumi tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse tõttu töövõimetoetuse seaduse alusel osaline või puuduv töövõime, makstakse talle hüvitist, lähtudes Eesti Töötukassa poolt töövõime esmakordsel hindamisel tuvastatud töövõime ulatusest järgmiselt:

1) osalise töövõime korral – tema kahe aasta keskmise palga ulatuses;

2) puuduva töövõime korral – tema seitsme aasta keskmise palga ulatuses.

(7) Kui ametnikul tuvastatakse seoses teenistusülesannete täitmisega tema vastu toimepandud ründe või tema poolt süüteo tõkestamise, päästesündmuse lahendamise või ohu tõrjumise tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse tõttu töövõimetoetuse seaduse alusel osaline või puuduv töövõime, makstakse talle hüvitist, lähtudes Eesti Töötukassa poolt töövõime esmakordsel hindamisel tuvastatud töövõime ulatusest järgmiselt:

- 1) osalise töövõime korral – tema kuni kaheksa aasta keskmise palga ulatuses;
- 2) puuduva töövõime korral – tema 13 aasta keskmise palga ulatuses.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 1 nimetatud hüvitist makstakse välja kahes osas. Hüvitise esimese osa suurus sõltub Eesti Töötukassa poolt töövõime esmakordsel hindamisel tuvastatud osalise töövõime kestusest, kuid see ei või olla väiksem kui nelja aasta keskmine palk.

(9) Kui Eesti Töötukassa tuvastab käesoleva paragrahvi lõike 7 punktis 1 nimetatud hüvitist saaval isikul töövõime kordushindamisel osalise või puuduva töövõime, makstakse talle esmakordse hindamise järel makstud ühekordse hüvitise ja hüvitise maksimummäära vahe.

[RT I, 17.12.2015, 1- jõust. 01.07.2016]

(10) Ametnikule, kellel seoses teenistusülesannete täitmisega tema vastu toimepandud ründe, tema poolt süüteo tõkestamise, päästesündmuse lahendamise või ohu tõrjumise tagajärjel tuvastati ajutine töövõime kaotus, millega ei kaasnenud osalist või puuduvat töövõimet, maksab riik ühekordset hüvitist ametniku ühe kuu keskmise palga ulatuses.

(11) Käesoleva paragrahvi alusel hüvitise maksmisel võetakse ametniku keskmise palga arvutamise aluseks töölepingu seaduse § 29 lõike 8 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud keskmise töötasu maksmise tingimused ja kord.

(12) Kui ametnik on saanud viga või haigestunud seoses teenistusülesannete täitmisega tema vastu toimepandud ründe, tema poolt süüteo tõkestamise, päästesündmuse lahendamise või ohu tõrjumise tagajärjel, kannab tema ravi- ja ravimikulud riik.

(13) **Vabariigi Valitsus** kehtestab määrusega käesolevas paragrahvis nimetatud hüvitiste ja kulude arvutamise ja väljamaksmise korra.

(14) Käesolevas paragrahvis sätestatud ei kohaldata, kui ametnik käesoleva paragrahvi lõikes 1, 2, 6–8 või 10 nimetatud juhul:

- 1) pani toime süüteo;
- 2) pani toime enesetapu või enesetapukatse;
- 3) pani toime enesevigastuse, mis ei ole põhjuslikus seoses haigusliku seisundiga ega tulenenud teiste isikute õigusvastasest käitumisest;
- 4) oli enda põhjustatud joobeseisundis.

(15) Otsuse hüvitise maksmise ja kulude katmise kohta teeb ametiasutuse juht või tema volitatud isik.

(16) Käesolevas paragrahvis nimetatud hüvitisi makstakse ning kulud kaetakse riigieelarvest selle ametiasutuse eelarve kaudu, kus isik oli teenistuses.

(17) Ametiasutus võib pärast käesoleva paragrahvi alusel hüvitise maksmist esitada sellest temale tulenenud kahju hüvitamiseks nõude kahju tekitanud isiku vastu võlaõigusseaduses sätestatud alusel.

[RT I, 13.12.2014, 1- jõust. 01.07.2016 (jõustumine muudetud - RT I, 17.12.2015, 1)]

§ 49¹. Teenistusülesande ja õnnetusjuhtumi seose tuvastamine

(1) Käesoleva seaduse § 49 lõigetes 6 ja 7 nimetatud seose isiku töövõime ulatuse ja teenistusülesannete täitmise tagajärjel saadud vigastuse või tekkinud haiguse vahel tuvastab vajaduse korral Sotsiaalkindlustusamet, kaasates arstiõppe läbinud isiku.

(2) Sotsiaalkindlustusametil on isiku nõusolekul käesoleva seaduse § 49 lõigetes 6 ja 7 nimetatud seose tuvastamiseks juurdepääs tervise infosüsteemi andmeid esitanud arsti ees- ja perekonnanimele.

(3) Arstiõppe läbinud isikul on isiku nõusolekul õigus saada käesoleva seaduse § 49 lõigetes 6 ja 7 nimetatud seose tuvastamiseks tervise infosüsteemist järgmisi terviseandmeid:

- 1) andmed andmete esitaja kohta;
- 2) andmed ambulatoorsete visiitide ja haiglas viibimise kohta;
- 3) andmed ravimite kohta.

(4) Tervise infosüsteemi andmete loetelu ja päringute perioodid kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud andmed tervise infosüsteemis puuduvad või on ebapiisavad, edastab arst need tervise infosüsteemi või arstiõppe läbinud isikule kümne tööpäeva jooksul vastavasisulise taotluse saamisest arvates.

[RT I, 17.12.2015, 1- jõust. 01.07.2016]

5. peatükk Kohustused

§ 50. Ametniku tegevuse seaduslikkus

Ametniku tegevus peab vastama Eesti Vabariigi põhiseadusele ning muudele seadustele ja õigusaktidele.

§ 51. Üldised kohustused

(1) Ametnik peab oma teenistusülesandeid täitma ausalt, asjatundlikult ja hoolikalt.

(2) Ametnik peab oma teenistusülesandeid täitma erapooletult, sealhulgas valima teenistusülesandeid täites igapähe õigusi ja vabadusi ning avalikku huvi parimal võimalikul viisil arvestava lahenduse.

(3) Ametnik peab juhinduma vahetu ja kõrgemalseisva juhi seadusega kooskõlas olevatest teenistusalaalastest juhistest ja korraldustest, samuti ametijuhendist. Kõrgemalseisva juhi juhistest ja korraldustest peab ametnik teavitama vahetut juhti.

(4) Ametnik peab käituma väärilt nii teenistuses olles kui ka väljaspool teenistust, sealhulgas hoiduma tegevusest, mis diskrediteeriks teda ametnikuna või kahjustaks ametiasutuse mainet.

(5) Ametnik peab kasutama ametiasutuse ning ametniku kasutusse antud vara ja vahendeid heaperemehelikult ja sihipäraselt.

(6) Ametnik peab teenistus- ja usaldussuhte raames aitama kaasa ametiasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmisele.

(7) Ametiasutus peab teenistus- ja usaldussuhte raames seisma hea ametniku teenistusalaalaste huvide eest, sealhulgas tagama teenistusülesannete täitmiseks sobivad tingimused.

§ 52. Ametijuhend

(1) Ametijuhendis määratakse:

- 1) ametikoha teenistusülesanded;
- 2) ametniku haridusele, töökogemusele, teadmistele ja oskustele kehtestatud nõuded;
- 3) summeeritud tööaja, valveaja või öötöö kohaldamise korral sellekohane märg.

(2) Ametijuhendi kehtestab ametisse nimetamise õigust omav isik või tema volitatud isik kõikidele ametiasutuse ametikohtadele. Ametijuhendit ei pea kehtestama Riigikogu, Vabariigi Presidendi, Vabariigi Valitsuse, peaministri, ministri või riigisekretäri poolt ametisse nimetatava ametniku ametikohale.

(3) Ametijuhendit ei või muuta ametniku nõusolekuta, kui:

- 1) muutuvad oluliselt teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuded;
- 2) muutuvad oluliselt ametijuhendis määratud teenistusülesanded;
- 3) ametniku tööaja korraldus muutub seetõttu, et ametijuhendis muudetakse summeeritud tööaja, valveaja või öötöö kohaldamist;
- 4) suureneb oluliselt teenistusülesannete maht;
- 5) teenistusülesannete muutmise tõttu väheneb põhipalk.

§ 53. Täiendavate teenistusülesannete täitmise kohustus

(1) Ametnik on kohustatud täitma vahetu juhi antud täiendavaid ühekordseid teenistusülesandeid, mille täitmise kohustus ei tulene ametijuhendist ega õigusaktidest.

(2) Täiendavaid ühekordseid teenistusülesandeid võib vahetu juht anda juhul, kui ametiasutuse töökoormus on ajutiselt suurenenud või kui see tuleneb hädavajadusest. Hädavajadust eeldatakse eelkõige vääramatu jõu tagajärjel ametiasutuse varale või muule hüvele tekkida võiva kahju või kahju tekkimise ohu korral.

§ 54. Korralduse täitmisest keeldumise alused

(1) Ametnik keeldub korralduse täitmisest, kui korraldus:

- 1) on vastuolus Eesti Vabariigi põhiseaduse või muude õigusaktidega;
- 2) tooks kaasa toimingupiirangu rikkumise korruptsioonivastase seaduse tähenduses.

(2) Ametnik võib korralduse täitmisest keelduda, kui selle täitmine:

1) on talle tervise tõttu vastunäidustatud;
2) eeldab sellist haridust ja töökogemust, teadmisi ja oskusi, mida ei ole ametnikult seadusest või seaduse alusel antud õigusaktist või ametijuhendist tulenevalt nõutud.

(3) Kui ametnik keeldub korralduse täitmisest, teavitab ta korralduse andjat ja tema vahetut juhti viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud asjaolust.

(4) Kui ametnik teavitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud asjaolust, on ta kohustatud korralduse täitma, kui seda korratakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Kui ametnik jätkuvalt kahtleb korralduse seaduslikkuses, koostab ta enne korralduse täitmist kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis oma eriarvamuse ja vabaneb sellega vastutusest korralduse täitmise eest.

(5) Kui ametnik teavitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud asjaolust, ei ole ta kohustatud korraldust täitma, kui see tähendaks kuriteo või väärteo toimepanemist.

(6) Kui ametnik teavitab käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 sätestatud asjaolust, ei ole ta kohustatud korraldust täitma ka juhul, kui seda korratakse.

(7) Kui ametnik teavitab käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 1 sätestatud asjaolust, ei ole ta kohustatud korraldust täitma ka juhul, kui seda korratakse. Korralduse andja või vahetu juhi nõudmisel esitab ametnik arsti või ämmaemanda tõendi.

(8) Kui ametnik teavitab käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 2 sätestatud asjaolust, on ta kohustatud korralduse täitma, kui seda korratakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Kui ametnik täidab korralduse nõuetele mittevastavalt, ei vastuta ta puuduste eest, mis on tingitud korralduse täitmiseks vajaliku hariduse, töökogemuse, teadmiste ja oskuste puudumisest, mida ei ole enne ülesande täitmist võimalik mõistliku pingutusega omandada.

§ 55. Avaldamisele mittekuuluva teabe hoidmine

Ametnik ei tohi nii teenistussuhte ajal kui ka pärast teenistusest vabastamist avaldada talle teenistuse tõttu teatavaks saanud riigi- ja ärisaladust, salastatud välisteavet, teiste inimeste perekonna- ja eraellu puutuvaid andmeid ning muud asutusesiseseks kasutamiseks tunnistatud teavet.

§ 56. Asjaajamise ja vara üleandmise kohustus

Ametikohalt vabastamisel on ametnik kohustatud asjaajamise ja ametiasutuse poolt talle kasutamiseks antud vara üle andma ametiasutuses selleks kehtestatud korras.

§ 57. Puuduva ametniku ülesannete täitmine

(1) Ametisse nimetamise õigust omav isik võib puuduva ametniku asendamiseks juhul, kui ametiasutuse töö oleks ametniku puudumise tõttu takistatud ja asendaja ametikohale nimetamine ei ole võimalik või otstarbekas:

- 1) anda puuduva ametniku ülesanded osaliselt ühele ametnikule või jagada puuduva ametniku ülesanded täielikult teiste ametnike vahel, vabastamata neid oma ülesannete täitmisest;
- 2) anda puuduva ametniku ülesanded osaliselt või täielikult ühele või mitmele teisele ametnikule, vabastades nad vastavalt kas osaliselt või täielikult nende oma ülesannete täitmisest.

(2) Ametnik võib käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel puuduva ametniku ülesandeid täita üle 60 kalendripäeva kalendriaastas ametniku kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis antud nõusolekul.

(3) Puuduva ametniku ülesannete täitmisest võib keelduda ametnik, kes on rase või kasvatab alla kolmeaastast või puudega alaealist last.

(4) Ametnikule, kes käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 alusel asendab puuduvat ametnikku, makstakse lisaks tema oma palgale lisatasu, kui asendamine ei tulene ametniku ametijuhendist või tingib võrreldes ametijuhendis ettenähtuga töökoormuse olulise suurenemise. Lisatasu puuduva ametniku ülesannete täitmise eest makstakse lähtuvalt asendatava ametniku põhipalgast proportsionaalselt asendavale ametnikule antud asendatava ametniku ülesannete mahuga.

(5) Ametnikule, kes käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 2 alusel asendab puuduvat ametnikku, säilitatakse tema senine palk. Kui asendatava ametniku põhipalk on suurem, siis makstakse asendavale ametnikule suuremat põhipalka, võttes arvesse asendavale ametnikule antud asendatava ametniku ülesannete mahtu.
[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(6) Puuduva ametniku asendamise eest lisatasu maksmisel ei kehti käesoleva seaduse § 61 lõikes 5 sätestatud muutuvpalga ülempiir.

§ 58. Etteteatamise kohustus ja teavitamise kohustus

(1) Ametnik on kohustatud teavitama ametiasutusele kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt 30 kalendripäeva ette oma soovist naasta teenistusse, kui tema avaliku võimu teostamise õigus on peatunud käesoleva seaduse § 83 punkti 1 alusel või kui ta viibib emapuhkusel, isapuhkusel, lapsendajapuhkusel või vanemapuhkusel.

[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(2) Ametnik on kohustatud viivitamata ametiasutust teavitama, kui tekivad asjaolud, mis välistaksid tema teenistusse võtmise tulenevalt käesoleva seaduse § 14 lõikest 1 või 2 või §-st 15.

(3) Ametiasutus võib nõuda ametnikult hüvitist kahju eest, mis tekkis ametnikule palga maksmise tõttu ulatuses, mis vastab perioodile, kui ametnik jättis käesoleva seaduse § 15 punktides 1–3 nimetatud teenistussuhet välistavast asjaolust vähemalt hooletusest käesoleva seaduse tähenduses teatamata, kuid mitte rohkem kui ametniku kuue kuu põhipalga ulatuses.

(4) Kahju hüvitamine toimub käesoleva seaduse §-s 81 sätestatud korras.

§ 59. Ametniku streigikeeld

(1) Ametnik ei tohi streikida.

(2) Ametnik ei tohi osaleda muudes kollektiivsetes teenistusalastes surveaktsioonides, mis häirivad ametniku teenistusse võtnud ametiasutuse või muu ametiasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmist. Surveaktsioon on kollektiivne, kui selles osalevad vähemalt pooled ametiasutuse ametnikest.

§ 60. Ametniku tegevuspiirangud

(1) Kui see ei ole seadusega keelatud, võib ametnik kõrvaltegevusena tegutseda ka:

- 1) töölepingu või teenuse osutamise lepingu alusel;
- 2) valitaval või nimetataval ametikohal;
- 3) ettevõtjana või täisosanikuna täis- või usaldusühingus;
- 4) juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmena.

(2) Ametisse nimetamise õigust omav isik keelab haldusaktiga täielikult või osaliselt ametnikul käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud kõrvaltegevuse, kui kõrvaltegevusele kuluva tööjõu maht või laad takistab korrapärast teenistusülesannete täitmist või kõrvaltegevus toob kaasa teenistuskohustuse rikkumise.

(3) Ametnik peab viivitamata teavitama ametisse nimetamise õigust omavat isikut kirjalikult, kui ta tegeleb või kavatseb tegeleda käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–4 nimetatud kõrvaltegevusega.

(4) Ametnikul on keelatud:

- 1) teostada vahetult ja püsivalt järelevalvet iseenda või endaga seotud isiku üle käesoleva seaduse § 15 punkti 4 või korruptsioonivastase seaduse § 7 lõike 1 punktide 2 ja 3 tähenduses;
- 2) saada tulu kõrvaltegevuse eest, kui sama tegevus kuulub tema teenistusülesannete hulka. Keeldu ei kohaldata haridusasutuses toimuva teadusliku ja pedagoogilise tegevuse suhtes, kui ametnik on teavitanud oma kõrvaltegevusest käesoleva paragrahvi lõike 3 kohaselt.

(5) Teenistusest vabastatud ametnik ei või ühe aasta jooksul vabastamise päevast arvates saada korruptsioonivastase seaduse § 7 lõike 1 punktide 2 ja 3 tähenduses seotud isikuks sellise eraõigusliku juriidilise isikuga, kelle üle ta viimase aasta jooksul on teostanud vahetult või püsivalt järelevalvet.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 alusel keelatud tegevuseks võib kohaliku omavalitsuse üksuse suurust, ametikohtade eripära või esitatavatele nõuetele vastavate isikute vähesust arvestades anda erandliku loa ametisse nimetamise õigust omav isik. Erandlik luba antakse haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(7) Riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku esindamise pädevust juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorganis ei loeta kõrvaltegevuseks käesoleva seaduse tähenduses.

6. peatükk Palgakorraldus

§ 61. Palgakomponendid ja palga vähendamise alused

(1) Ametniku palk koosneb põhipalgast, muutuvpalgast ning käesoleva seaduse § 38 lõikes 3, § 39 lõikes 6, § 40 lõigetes 3 ja 4 ning §-s 57 sätestatud lisatasudest.

(2) Põhipalk on fikseeritud palga osa, mis on määratud ametikoha teenistusülesannete ning ametniku teenistusalaste teadmiste, oskuste ja kogemuste põhjal.

(3) Ametniku põhipalka ei tohi ühepoolselt vähendada. Ühepoolselt võib põhipalka vähendada üksnes järgmiste tingimuste koosinemise korral:

- 1) kui esineb üldine majanduslangus ning ametiasutuse eelarve vähendamine on vajalik majanduskeskkonna vastu usalduse säilitamiseks;
- 2) kui palga vähendamine ei ületa protsenti, mille võrra ametiasutuse eelarve väheneb.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud alus on ära langenud ja ametiasutuse palgafondi suurendatakse tulenevalt ametiasutuse eelarve suurendamisest, tuleb ametiasutusel leida võimalus põhipalga taastamiseks.

(5) Muutuvpalk on ametniku palga ebaregulaarne osa, mida võib maksta tulemuspalgana, lisatasuna täiendavate teenistusülesannete täitmise eest või preemiaerakordsete teenistusalaste saavutuste eest. Muutuvpalka võib kalendriaasta jooksul ametniku põhipalgale juurde maksta kuni 20 protsenti ametniku aastasest põhipalgast.

(6) Ametiasutus ei maksa ametnikule sellist lisatasu või toetust, mille maksmine ei tulene seadusest.

(7) Kantsleri põhipalk on 90 protsenti ministrile makstavast ametipalgast.

§ 62. Palga maksmise aeg ja viis

(1) Ametiasutus maksab ametnikule palka vähemalt üks kord kuus.

(2) Keskmise palga maksmisel võetakse keskmise palga arvutamisel aluseks töölepingu seaduse § 29 lõike 8 alusel Vabariigi Valitsuse kehtestatud keskmise töötasu maksmise tingimused ja kord.

(3) Ametiasutus kannab ametniku palga ja muu tasu ametniku määratud pangakontole, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

(4) Ametiasutus võib ametniku palgast kinni pidada ametiasutuse arvel tehtavate kulude kehtestatud limiiti ületava summa ja ametnikule makstud ettemakse, mille ametnik peab ametiasutusele tagastama. Ametiasutus peab ametniku palgast kinnipidamisel arvestama täitemenetluse seadustiku §-s 132 sissenõude pööramise kohta sätestatud.

(5) Palga maksmisega viivitamise korral maksab ametiasutus viivist iga viivitatud päeva eest vastavalt võlaõigusseaduse §-le 113.

§ 63. Palgajuhend

(1) Palgajuhend on palga määramise ja maksmise kord. Selles nähakse ette ametikohale vastav põhipalk või põhipalga vahemik, muutuvpalga maksmise tingimused ja kord, muude käesolevas seaduses sätestatud lisatasude ja hüvitiste maksmise tingimused ja kord, palga maksmise aeg ja viis ning palgalt makstavad ja kinnipeetavad maksud ja maksed, sealhulgas viide makse ja makseid saavate asutuste ja nende maksmisega kaasneva kaitse kohta.

[RT I, 30.04.2022, 1- jõust. 01.08.2022]

(2) Riigikogu Kantslei palgajuhendi kehtestab Riigikogu juhatus, riigi valimisteestuse palgajuhendi kehtestab Riigikogu Kantslei direktor riigi valimisteestuse juhi ettepanekul. Vabariigi Presidendi Kantslei, Riigikontrolli, Õiguskantsleri Kantslei ja Riigikohtu palgajuhendi kehtestab ametiasutuse juht. Esimese ja teise astme kohtute kohtuteenistujate palgajuhendi kehtestab valdkonna eest vastutav minister, kuulates ära kohtute haldamise nõukoja arvamuse. Kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse palgajuhendi kehtestab kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu.

[RT I, 06.05.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ametiasutuse palgajuhendi koostamisel lähtutakse käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 5 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusest.

(4) Minister või tema volituse alusel ministeeriumi valitsemisalas oleva ametiasutuse juht ja riigisekretär kehtestavad käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 5 nimetatud määrusest lähtudes ning kooskõlastatult Rahandusministeeriumiga vastavalt ministeeriumi, ministeeriumi valitsemisalas oleva ametiasutuse ja Riigikantslei palgajuhendi. Minister võib ministeeriumi palgajuhendi kehtestamise volitada kantslerile. Soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantslei palgajuhendi kehtestab soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinik kooskõlastatult Rahandusministeeriumiga.

[RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

§ 64. Palga maksmine teenistusülesannete täitmise takistuse korral

Ametnikule säilitatakse palk mõistliku aja eest, kui ametnikult ei saa teenistusülesannete täitmist oodata lühiajalise isikliku või perekondliku takistuse korral.

§ 65. Palga avalikustamine

- (1) Ametniku põhipalk jooksva kalendriaasta seisuga avalikustatakse avaliku teenistuse kesksel veebilehel hiljemalt 1. mail.
- (2) Ametniku põhipalk ja muutuvpalk ning tema teenistusülesannetest tulenev muu tulu kogusummana eelmise kalendriaasta kohta avalikustatakse avaliku teenistuse kesksel veebilehel hiljemalt 1. mail.
- (3) Ametiasutuse palgajuhend avalikustatakse ametiasutuse veebilehel.
- (4) Käesolevat paragrahvi kohaldatakse ka käesoleva seaduse § 7 lõikes 6 nimetatud isikute töötasu ning tööülesannetest tuleneva muu tulu avalikustamisel.

§ 66. Aruandlus

- (1) Valdkonna eest vastutav minister esitab kord aastas Riigikogule ülevaate avaliku teenistuse arengusuundadest, teenistuskohadest, teenistuses olevatest ja töötavatest isikutest, nende palkadest ja töötasudest ametiasutuste ning teenistusgruppide kaupa.
- (2) Ametiasutused esitavad kord aastas Rahandusministeeriumile vajalikud andmed või annavad loa neile ligipääsuks käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ülevaate koostamiseks. Andmeid ei pea esitama julgeolekuasutused.

7. peatükk Ametiasutuse töökorraldus

§ 67. Ametiasutuse töökorraldus

- (1) Ametiasutuse juhil või tema volitatud isikul on õigus ametiasutuse töö korraldamiseks anda teenistusalaseid akte.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aktides määratakse:
  - 1) tööaja algus ja lõpp;
  - 2) tööpäevasisesed vaheajad;
  - 3) töö- ja puhkeaja korraldus, sealhulgas viide ületunnitöö tegemise ja hüvitamise korrale; [RT I, 30.04.2022, 1- jõust. 01.08.2022]
  - 4) puhkepäevadel, riigipühadel ja pärast igapäevase tööaja lõppu ametiasutuses viibimise tingimused ja kord;
  - 5) teenistusalaste korralduste teatavakstegemise kord;
  - 6) töötervishoiu ja tööohutuse üldjuhised;
  - 7) teenistusest puudumisest teatamise kord;
  - 8) muu ametiasutuse töökorraldust puudutav.
- (3) Tööaega reguleerivates aktides võib ette näha paindliku tööaja võimaluse, sealhulgas teenistusülesannete täitmise väljaspool ametikoha asukohta ehk kaugtöö niivõrd, kui võrd teenistushuvid seda võimaldavad.

§ 68. Ametiasutuse töökorralduse tutvustamine ja ametnike informeerimine

- (1) Ametiasutus esitab käesoleva seaduse § 67 lõikes 2 nimetatud valdkondi reguleerivate aktide kavandid ametnikele ning neid esindavatele isikutele ja organisatsioonidele tutvumiseks ja arvamuse andmiseks vähemalt 14 kalendripäeva enne nende kehtestamist.
- (2) Ametiasutus peab teenistusse võtmisel tutvustama ametnikule ametiasutuse töökorraldust ning tagama võimaluse igal ajal tutvuda käesoleva seaduse §-s 67 nimetatud aktidega.
- (3) Ametiasutuse juht või tema volitatud isik tagab ametnike informeerimise muudest ulatuslikest ja olulistest ametiasutuse ametnikke puudutavatest otsustest.
- (4) Enne käesoleva seaduse § 67 lõikes 2 nimetatud valdkondi reguleerivate aktide kehtestamist või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud otsuste vastuvõtmist antakse ametnikele võimalus arvamuse avaldamiseks. Ametnike ning neid esindavate isikute ja organisatsioonide esitatud ettepanekud on ametiasutusele soovituslikud.

8. peatükk Ametnike distsiplinaarvastutus

§ 69. Distsiplinaarsüütegu

Distsiplinaarsüütegu on teenistuskohustuse süüline rikkumine.

§ 70. Distsiplinaarkaristuse liigid

Distsiplinaarkaristuse liigid on:

- 1) noomitus;
- 2) põhipalga vähendamine kuni 30 protsenti kuni kuueks kuuks;
- 3) teenistusest vabastamine.

§ 71. Distsiplinaarmenetluse eesmärk

Distsiplinaarmenetluse eesmärk on distsiplinaarsüüteo toimepanemisele viitavate asjaolude kiire ja täielik väljaselgitamine, võimaliku süüdlase tuvastamine ning distsiplinaarkaristuse õiglane määramine.

§ 72. Distsiplinaarmenetluse algatamine

(1) Distsiplinaarmenetluse võib algatada ametisse nimetamise õigust omav isik käskkirjaga või korraldusega, kui on teada piisavalt faktilisi asjaolusid distsiplinaarsüüteo toimepanemise kohta.

(2) Distsiplinaarmenetluse algatab ametisse nimetamise õigust omav isik käskkirja või korraldusega, kui on teada piisavalt faktilisi asjaolusid distsiplinaarsüüteo toimepanemise kohta ja kui on põhjendatud alus arvata, et distsiplinaarsüüteo aluseks olev teenistuskohustuse rikkumine on oluline.

(3) Distsiplinaarmenetluse algatamise käskkirjas või korralduses määratakse distsiplinaarmenetluse läbiviija ja läbiviimise tähtaeg, kirjeldatakse teadaolevaid asjaolusid ning nimetatakse distsiplinaarsüüteo toimepanemises kahtlustatav ametnik.

(4) Distsiplinaarmenetluse algatamise käskkiri või korraldus toimetatakse distsiplinaarsüüteo toimepanemises kahtlustatavale ametnikule kätte distsiplinaarmenetluse algatamise päevale järgneva viie tööpäeva jooksul.

(5) Kui distsiplinaarsüüteo toimepanemises kahtlustatava ametniku tuvastamise aluseks olevad asjaolud ei ole piisavad, võib sellise ametniku distsiplinaarmenetluse algatamise käskkirjas või korralduses jätta ajutiselt nimetamata. Sellisel juhul toimetatakse distsiplinaarmenetluse algatamise käskkiri või korraldus distsiplinaarsüüteo toimepanemises kahtlustatavale ametnikule kätte nimetatud ametniku tuvastamise päevale järgneva viie tööpäeva jooksul.

§ 73. Distsiplinaarmenetluse läbiviimine

(1) Distsiplinaarmenetluse läbiviimise õigus on distsiplinaarmenetluse algatajal või tema poolt selleks volitatud isikul.

(2) Distsiplinaarmenetluse läbiviija kogub distsiplinaarsüüteo kohta tõendeid.

(3) Ametnikule, keda kahtlustatakse distsiplinaarsüüteo toimepanemises, peab andma võimaluse esitada kirjalik seletus distsiplinaarsüüteo kohta. Selleks antakse ametnikule aega vähemalt viis tööpäeva käesoleva seaduse § 72 lõikes 3 nimetatud käskkirja või korralduse kättetoimetamise päevast arvates.

(4) Distsiplinaarmenetluse läbiviija võib nõuda sama ametiasutuse ametnikult või töötajalt, kes viibis distsiplinaarsüüteo toimepanemise juures või kellele on teada distsiplinaarsüüteo asjaolud (edaspidi *tunnistaja*), kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis seletust distsiplinaarsüüteo kohta ja tunnistaja on kohustatud niisuguse seletuse andma. Seletuse andmisest keeldumine on kohustuse rikkumine, välja arvatud juhul, kui distsiplinaarsüüteo toimepanemises kahtlustatavalt isikult nõutakse teda kahjustavat seletust või tunnistajalt nõutakse seletust tema abikaasa, registreeritud elukaaslase, elukaaslase või vanavanema kohta või tunnistaja või tema abikaasa, registreeritud elukaaslase või elukaaslase vanema või vanema alaneja sugulase kohta. Vanemaks loetakse ka lapsendaja ja kasuvanem ning alanejaks sugulaseks ka lapsendatu ja kasulaps.
[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

(5) Distsiplinaarmenetluse läbiviija koostab distsiplinaarmenetluse kokkuvõtte, allkirjastab selle ja esitab distsiplinaarkaristuse määramise õigust omavale isikule otsustamiseks.

(6) Distsiplinaarmenetluse kokkuvõtte sisaldab vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) distsiplinaarsüüteo toimepannud ametniku ees- ja perekonnanimi ning ametikoht;
- 2) distsiplinaarsüüteo aluseks olev rikutud teenistuskohustus;
- 3) asjas kogutud tõendid;
- 4) distsiplinaarsüüteo kirjeldus ning toimepanemise aeg ja koht;
- 5) ettepanek karistamise, sealhulgas karistuse liigi kohta, või karistamata jätmise kohta koos põhjendusega.

(7) Enne distsiplinaarkaristuse määramise otsustamist peab distsiplinaarmenetluse läbiviija või distsiplinaarkaristuse määraja andma distsiplinaarmenetluse kokkuvõtte ametnikule kätte allkirja vastu või kui see ei ole võimalik, siis toimetama kokkuvõtte kätte posti teel tähtkirjaga ametniku elukoha aadressil või

ametniku nõusolekul elektrooniliselt ning andma ametnikule võimaluse esitada viie tööpäeva jooksul kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis oma arvamus ja vastuväited distsiplinaarmenetluse kokkuvõtte kohta.

(8) Kui distsiplinaarkaristuse määraja ei olnud distsiplinaarmenetluse läbiviija, siis on tal õigus ametnikku enne karistuse määramist isiklikult küsitleda. Selline vestlus protokollitakse.

(9) Ametnikul, keda distsiplinaarsüüteo toimepanemises kahtlustatakse, ja tema esindajal on õigus tutvuda distsiplinaarmenetluse materjalidega menetluse igas etapis ja esitada menetluse jooksul asjassepuutuvaid taotlusi.

§ 74. Süü hindamine

- (1) Ametnik vastutab distsiplinaarsüüteo eest üksnes süü olemasolu korral.
- (2) Süü vormid on hooletus, raske hooletus ja tahtlus.
- (3) Hooletus on ametniku teenistuskohustuse täitmiseks vajaliku hoole järgimata jätmine.
- (4) Raske hooletus on ametniku teenistuskohustuse täitmiseks vajaliku hoole olulisel määral järgimata jätmine.
- (5) Tahtlus on teenistuskohustuse rikkumise teadlik soovimine.
- (6) Süü hindamisel arvestatakse ametniku haridust, töökogemust, teadmisi ja oskusi.

§ 75. Distsiplinaarkaristuse määramine

- (1) Distsiplinaarkaristus määratakse proportsionaalselt distsiplinaarsüüteo raskusastmega.
- (2) Distsiplinaarkaristuse määramisel võetakse arvesse:
  - 1) süü vormi;
  - 2) süüteo tagajärgede raskust;
  - 3) kas ametnikul on kehtiv distsiplinaarkaristus;
  - 4) ametniku eelnevat teenistusalaast käitumist;
  - 5) rikutud teenistuskohustuse eesmärki, sealhulgas seda, kas kohustus pidi vältima selliste tagajärgede saabumist, mis tekkisid teenistuskohustuse rikkumisel.
- (3) Distsiplinaarkaristus on välistatud sellise teenistuskohustuse rikkumise eest, mis pandi toime:
  - 1) ametniku vahetu või kõrgemalseisva juhi korraldusel juhul, kui ametnik on jätnud täitmata korralduse, mida ta ei pidanud käesoleva seaduse § 54 kohaselt täitma või on sõltumata täitmisest vastutusest vabastatud;
  - 2) selliste tagajärgede saabumise vältimiseks, mis on raskemad kui teenistuskohustuse rikkumise tõttu tekkinud tagajärjed;
  - 3) hädakaitse- või hädaabiseisundis.
- (4) Distsiplinaarsüüteo eest võib teenitusest vabastada juhul, kui rikkumine on oluline.
- (5) Teenistuskohustuste rikkumine on oluline, kui see toob endaga kaasa usalduse kaotuse ametniku vastu põhjusel, et rikkumise laadist tulenevalt võib arvata, et ametnik ei suuda ka edaspidi tagada teenistuskohustuse täitmist.
- (6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud olulisust eeldatakse järgmistel juhtudel:
  - 1) rikkumine on toime pandud tahtlikult;
  - 2) ametnikul on kehtiv distsiplinaarkaristus ning selle aluseks olnud teenistuskohustuse rikkumine on vältav või selle aluseks olnud teenistuskohustuse rikkumisega samalaadne rikkumine on korduv;
  - 3) rikkumine on tekitanud ametiasutusele olulise varalise kahju;
  - 4) rikkumine on oluliselt kahjustanud ametiasutuse mainet;
  - 5) rikkumine on tekitanud ametiasutuse teistele ametnikele, töötajatele või kolmandate isikute huvidele või avalikule huvile olulise kahju, sealhulgas juhul, kui toime on pandud karistusseadustiku §-s 232 sätestatud süütegu.

[RT I, 07.03.2023, 2- jõust. 01.05.2023]
- (7) Käesoleva seaduse § 70 punktis 2 nimetatud distsiplinaarkaristuse määramisel märgitakse ka karistuse kestus ja ulatus.
- (8) Teenistuskohustuste rikkumise eest määratakse üks distsiplinaarkaristus, välja arvatud juhul, kui rikkumised on iseseisvad ega ole üksteisega sisuliselt ja vahetult seotud.
- (9) Kui teenistuskohustuse rikkumine pannakse toime teoga, mille eest ametnikule võidakse määrata kriminaalkaristus või karistus väärteo eest või mille eest võidakse mõista ametnikult välja kahjuhüvitis, ei välista see ametnikule sama teo eest distsiplinaarkaristuse määramist.
- (10) Ametiasutuse vahetumine ei välista distsiplinaarkaristuse määramist teenistuskohustuse rikkumise eest, mis pandi toime teises ametiasutuses. Sellisel juhul võib distsiplinaarmenetlust läbiviiv ametiasutus küsida

selle ametiasutuse arvamust, kelle juures distsiplinaarsüütegu toime pandi, et arvestada arvamust süülisuse ja distsiplinaarkaristuse määramisel. Nimetatud arvamuses tuleb esitada vähemalt käesoleva seaduse § 73 lõikes 6 loetletud andmed.

§ 76. Distsiplinaarkaristuse määramise pädevus

- (1) Distsiplinaarkaristuse määrab ametisse nimetamise õigust omav isik haldusaktiga, hinnates kõiki distsiplinaarmenetluse raames kogutud tõendeid ja asjaolusid kogumina.
- (2) Kui distsiplinaarkaristuse määraja otsustab ametnikku mitte karistada, lõpetatakse distsiplinaarmenetlus distsiplinaarkaristuse määraja haldusaktiga.

§ 77. Distsiplinaarkaristuse määramise tähtajad

- (1) Distsiplinaarkaristuse võib määrata kahe aasta jooksul distsiplinaarsüüteo toimepanemise päevast arvates, kuid hiljemalt kuue kuu möödumisel päevast, kui distsiplinaarsüüteost sai teada isik, kellele süüdlane teenistusalaselt allub.
- (2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kuuekuulise tähtaja kulgemine peatub ajaks, kui distsiplinaarsüüteo toimepanemises süüdistatava ametniku avaliku võimu teostamise õigus oli käesoleva seaduse § 83 alusel peatunud või kui samas asjas, kuid teise menetluse käigus on hindamisel asjaolud, millel on tähtsust distsiplinaarkaristuse määramisel.

§ 78. Teenistusest kõrvaldamine distsiplinaarasja menetluse ajaks

- (1) Distsiplinaarkaristuse määramise õigust omaval isikul on õigus kõrvaldada ametnik teenistusest distsiplinaarmenetluse ajaks, kui distsiplinaarsüütegu esialgselt hinnates võib eeldada, et distsiplinaarmenetluse tulemusel määratakse ametnikule karistusena teenistusest vabastamine.
- (2) Teenistusest kõrvaldamine vormistatakse haldusaktiga.
- (3) Ajal, kui ametnik on käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel teenistusest kõrvaldatud, makstakse talle ühes kuus 60 protsenti tema keskmisest palgast, kuid mitte vähem kui töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäär.
- (4) Ametnikule makstakse maksmata jäänud palk tagantjärele viivitamata pärast seda, kui teenistusest kõrvaldamise haldusakt on kehtetuks tunnistatud.

§ 79. Distsiplinaarkaristuse kandmine riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogusse

- (1) Määratud distsiplinaarkaristuse kohta tehakse kanne riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogusse.
- (2) Distsiplinaarkaristuse kehtivus kustub aasta möödumisel karistuse määramise haldusakti jõustumisest.
- (3) Ametisse nimetamise õigust omaval isikul on õigus enne tähtaja lõppu kustutada distsiplinaarkaristus, kui ametnik ei ole toime pannud uut distsiplinaarsüütegu ning on nõuetekohaselt täitnud teenistusülesandeid.

9. peatükk Ametniku varaline vastutus

§ 80. Vastutus

- (1) Kui ametnik on teenistuskohustuse süülise rikkumisega tekitanud ametiasutusele varalist kahju, on ta kohustatud selle kahju hüvitama käesoleva paragrahvi lõigetes 3–5 nimetatud ulatuses.
- (2) Kui kahju on tekitanud mitu ametnikku ühiselt, vastutab iga ametnik oma süüle vastavas ulatuses.
- (3) Kui ametnik on teenistuskohustust rikkunud tahtlikult, vastutab ta tekkinud kahju eest täies ulatuses.
- (4) Kui ametnik on teenistuskohustust rikkunud hooletuse või raske hooletuse tõttu, vastutab ta tekkinud kahju eest ulatuses, mille määramisel arvestatakse:
  - 1) ametniku teenistusülesandeid;
  - 2) süü vormi;
  - 3) talle antud juhiseid;
  - 4) töötingimusi;
  - 5) põhipalka;

- 6) töö iseloomust tulenevat riski;
- 7) teenistussuhte kestust ametiasutuses;
- 8) ametniku eelnevat teenistusalast käitumist;
- 9) ametiasutuse võimalusi kahjusid vältida;
- 10) ametniku teadmisi ja oskusi.

(5) Kui kahju pole tekitatud tahtlikult, ei tohi nõutav hüvitis ületada ametniku kuuekordset põhipalka.

§ 81. Kahju hüvitamise kord

(1) Kahju hüvitamiseks teeb ametisse nimetamise õigust omav isik ametnikule kirjaliku ettepaneku (edaspidi *kahju hüvitamise ettepanek*), märkides kahju hüvitamise ulatuse, korra ja tähtaja ning hüvitise nõudmise aluseks olevad asjaolud. Ametnik vastab kahju hüvitamise ettepanekule kirjalikult, märkides, kas ta nõustub kahju hüvitama või keeldub sellest.

(2) Kahju hüvitamise ettepaneku võib teha kolme kuu jooksul arvates päevast, millal ametisse nimetamise õigust omav isik sai või pidi teada saada kahju tekkimisest ja kahju tekitanud isikust, kuid mitte hiljem kui kolm aastat pärast kahju tekkimist.

(3) Kahju hüvitamise ettepanekule vastamiseks tuleb ametnikule anda aega vähemalt 14 kalendripäeva.

(4) Kui ametnik ei ole tähtpäevaks kahju hüvitamise ettepanekule vastanud, keeldub kahju hüvitamisest või on kahju hüvitamisega nõustunud, kuid ei ole kahju hüvitamise ettepanekus esitatud tähtaja jooksul kahju hüvitanud, võib ametiasutus pöörduda kaebusega halduskohtusse.

10. peatükk Avaliku võimu teostamise õiguse peatumine

§ 82. Avaliku võimu teostamise õiguse peatumine

(1) Ametniku avaliku võimu teostamise õiguse peatumine tähendab ametniku ajutist vabanemist teenistusülesannete täitmise kohustusest ja õigusest teostada temale usaldatud avalikku võimu.

(2) Avaliku võimu teostamise õiguse peatumine ei vabasta ametnikku teenistuskohustuste täitmisest.

§ 83. Avaliku võimu teostamise õiguse peatumise alused

Avaliku võimu teostamise õigus peatub:

- 1) ametniku soovi korral kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud taotluse alusel ametisse nimetamise õigust omava isiku nõusolekul, kui teenistushuvid seda võimaldavad;
- 2) puhkuse ajaks;
- 3) ajutise töövõimetuse ajaks ravikindlustuse seaduse tähenduses, välja arvatud haiguslehe alusel teenistuses olemisel vastavalt tervishoiu ja tööohutuse seaduse §-le 12⁴ või 12⁵;
[RT I, 02.05.2024, 3- jõust. 15.05.2024]
- 4) aja- või asendusteenistuses viibimise ajaks;
- 5) õppekogunemise ajaks, samuti ajaks, kui reservväelane mobilisatsiooni tõttu ei saa täita oma teenistusülesandeid;
- 6) ajaks, kui ametnik on teenistusest kõrvaldatud distsiplinaarmenetluse ajaks käesoleva seaduse § 78 lõike 1 alusel, samuti ajaks, kui ta on teenistusest kõrvaldatud mõnel muul seaduses sätestatud alusel;
- 7) ajaks, kui ametnik on arestis või vahi all;
- 8) muudel juhtudel, kui ametnik on seaduse alusel ajutiselt vabastatud teenistusülesannete täitmisest.

§ 84. Avaliku võimu teostamise õiguse peatumine pikaajalisel rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise korral

[RT I, 27.09.2024, 1- jõust. 01.01.2025]

(1) [Kehtetu -RT I, 27.09.2024, 1- jõust. 01.01.2025]

(2) Eksperdina pikaajalisel rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osaleva ametniku avaliku võimu teostamise õiguse peatumise erisused sätestatakse rahvusvahelisel tsiviilmissioonil osalemise seaduses.

§ 85. Avaliku võimu teostamise õiguse peatumise vormistamine

(1) Avaliku võimu teostamise õiguse peatumise kehtestab ametisse nimetamise õigust omav isik käskkirja või korraldusega, välja arvatud avaliku võimu teostamise õiguse peatumise korral käesoleva seaduse § 83 punktis 3 sätestatud alusel. Kui puhkus on ette nähtud puhkuste ajakavas, ei pea avaliku võimu teostamise õiguse peatumist puhkuse perioodil igal üksikul juhtumil eraldi kehtestama.

(2) Ametisse nimetamise õigust omav isik võib määrata ametiasutuse ametnikud, kellel on õigus kehtestada käesoleva seaduse § 83 punktis 2 nimetatud alusel avaliku võimu teostamise õiguse peatumine.

11. peatükk

Ametniku teenistussuhte lõppemine

§ 86. Teenistusest vabastamise õigus

Ametniku võib teenistusest vabastada ametisse nimetamise õigust omav isik.

§ 87. Teenistusest vabastamine ametniku soovil

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest tema enda algatusel kirjaliku taotluse alusel, mille ta on esitanud ametisse nimetamise õigust omavale isikule.

(2) Taotlus tuleb esitada vähemalt 30 kalendripäeva enne soovitud vabastamise päeva.

(3) Kui teenistusest lahkumise põhjuseks on ametniku töövõime kaotus, haige või puudega perekonnaliikme hooldamise vajadus, kutsumine aja- või asendusteenistusse või kui ametnikul on katseaeg, tuleb taotlus esitada vähemalt kümme kalendripäeva enne soovitud vabastamise päeva.

(4) Kokkuleppel isikuga, kellel on ametniku teenistusest vabastamise õigus, võib ametniku teenistusest lahkumise korral kohaldada lühemat etteteatamistähtaega.

(5) Teenistusest vabastamiseks esitatud taotlusest võib ametnik loobuda üksnes tema ametisse nimetamise õigust omava isiku nõusolekul.

(6) Ametniku teenistussuhte viimane päev on taotluses märgitud päev. Kui taotluses ei ole järgitud käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud tähtaegu, siis on teenistussuhte viimane päev teenistusest vabastamise haldusaktis märgitud päev.

§ 88. Teenistusest vabastamine teenistustähtaja möödumise tõttu

(1) Teenistustähtaja möödumise tõttu vabastatakse teenistusest ametnik, kes on ametikohale nimetatud määratud ajaks.

(2) Määratud ajaks ametikohale nimetatud ametnikku ei vabastata teenistusest teenistustähtaja möödumise tõttu, kui ta nimetatakse uueks tähtajaks samale ametikohale, sama ametiasutuse teisele ametikohale või teise ametiasutuse ametikohale.

(3) Ametniku teenistussuhte viimane päev on teenistustähtaja viimane päev.

§ 89. Teenistusest vabastamine käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud ametikohale nimetamise ja valimise korral

(1) Kui ametnik asub Riigikogu liikme kohale või astub Vabariigi Presidendi või Vabariigi Valitsuse liikme ametisse, siis tema teenistussuhte viimane päev on ametivande andmise päevale eelnev päev.

(2) Kui ametnik asub Euroopa Parlamendi liikme kohale, siis tema teenistussuhte viimane päev on vastavalt Euroopa Parlamendi valimise seaduse § 72 lõikes 4 sätestatule Vabariigi Valimiskomisjoni Euroopa Parlamendi töös osalemise soovist teavitamise päev.

(3) Kui ametnik nimetatakse käesoleva seaduse § 2 lõike 3 punktides 5–8 nimetatud ametikohale, siis tema teenistussuhte viimane päev on sellele ametikohale nimetamise päevale eelnev päev.

(4) Kui ametnik valitakse vallavanemaks või linnapeaks, siis tema teenistussuhte viimane päev on vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 50 lõikes 2 sätestatule ametiasutust enda valimisest teavitamise päev.

(5) Kui ametnik tuleks teenistusest vabastada kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu liikmeks valimise korral, on tema teenistussuhte viimane päev valla või linna valimiskomisjoni kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu töös osalemise soovist teavitamise päev.

§ 90. Teenistusest vabastamine koondamise tõttu

(1) Ametiasutus võib ametniku teenistusest vabastada koondamise tõttu, kui:

1) ametiasutus likvideeritakse;

2) põhjendatud juhul kaotatakse ametniku ametikoht ametiasutuse koosseisus;

3) põhjendatud juhul muudetakse ametijuhendit ulatuses, milles see eeldab ametniku nõusolekut, ja ametnik ei ole seda andnud;

4) ametnik on nimetatud ametikohale, millele nimetatakse õigusvastaselt teenistusest vabastamise tõttu teenistusse ennistatud ametnik.

(2) Ametnik võib nõuda teenistusest vabastamist koondamise tõttu, kui esineb üks järgmistest asjaoludest:

1) muudetakse ametijuhendit ulatuses, mis eeldab ametniku nõusolekut, ja ametnik ei ole seda andnud;

2) muutub ametniku ametikoha asukoht, mis toob kaasa ametniku elukohavahetuse või ebamõistliku aja- või rahakulu.

[RT I, 04.06.2022, 3- jõust. 14.06.2022]

(3) Koondamine ei ole lubatud, kui ametikoha ülesanded antakse üle teisele struktuuriüksusele samas ametiasutuses või teisele ametiasutusele.

(4) Koondamine ei ole lubatud, kui ametikoha ülesandeid muudetakse nii, et ametniku haridus, töökogemus, teadmised ja oskused sobivad ametikoha muudetud ülesannete täitmiseks või kui ametniku vahetu või kõrgemalseisev juht peab võimalikuks teda mõistliku aja jooksul ametiasutuse kulul ametialasel koolitusel ette valmistada neid täitma ning ametnik on nõus muudetud ülesandeid täitma.

(5) Kui koondamisel tuleb valida vähemalt kahe sarnaseid teenistusülesandeid täitva ametniku vahel, siis on koondamise korral teenistusse jäämise eelisõigus isikul, kelle haridus, töökogemus, teadmised ja oskused vastavad teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele enim. Kui nimetatud kriteeriumi alusel ei ole võimalik ametnikke eristada, on teenistusse jäämise eelisõigus kõigepealt ametnikul, kes kasvatab alla seitsmeaastast last, ja seejärel ametnike esindajal või ametnikul, kelle õigustatud ootus vajab suuremat kaitset, arvestades ka ametniku ülalpeetavate arvu.

(6) Kui ametiasutuse koosseis kaotatakse ametikoht, on ametisse nimetamise õigust omaval isikul õigus ametnik ümber paigutada, vabastades koondamise tõttu ametniku, kelle ametikoht säilib, ning nimetades sellele ametikohale teise ametniku, kelle ametikoht koondatakse. Ametniku ümberpaigutamisel tuleb arvesse võtta käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud eelisõigust.

(7) Enne ametniku koondamise tõttu teenistusest vabastamist peab talle võimaluse korral pakkuma samas ametiasutuses tema haridusele, töökogemusele, teadmiste ja oskustele vastavat ning eelmise ametikohaga sarnaste teenistusülesannetega ametikohta, välja arvatud ametiasutuse likvideerimise korral.

(8) Ametniku teenistussuhte viimane päev on teenistusest vabastamise teates märgitud päev.

§ 91. Teenistusest vabastamine katseaja ebarahuldavate tulemuste tõttu

(1) Katseaja ebarahuldavate tulemuste tõttu võib ametniku teenistusest vabastada ainult juhul, kui tema töökogemus, teadmised ja oskused ei vasta piisavalt teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele.

(2) Enne ametniku katseaja ebarahuldavate tulemuste tõttu teenistusest vabastamist tuleb ametnikule anda võimalus osaleda katseajavestluses. Katseajavestluse kokkuvõtte vormistatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja edastatakse ametnikule arvamuse andmiseks.

(3) Ametniku teenistussuhte viimane päev on teenistusest vabastamise teates märgitud päev.

§ 92. Teenistusest vabastamine ettenägematute asjaolude ilmnemise tõttu

(1) Ametniku võib teenistusest vabastada asjaolu tõttu, millest nähtub ametniku teadmiste ja oskuste vähesus teenistusülesannete täitmiseks kehtestatud nõuetele vastavas ulatuses ning mis ei võimalda tal teenistussuhet jätkata ja mida ei saanud ette näha ametniku teenistusse võtmisel ega katseaja kestel.

(2) Ametniku teenistusest vabastamine käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel ei ole lubatud, kui teda on võimalik tema nõusolekul üle viia sama ametiasutuse teisele ametikohale, millel ette nähtud teenistusülesanded on olulises ulatuses sarnased olemasoleval ametikohal kehtestatud teenistusülesannetega ning teenistusülesannete täitmine on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolust hoolimata võimalik.

(3) Ametniku võib teenistusest vabastada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel, kui vabastamisele eelnevalt on talle antud mõistlik tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks, kuid ametnik ei ole puudusi tähtaja jooksul kõrvaldanud. Ametiasutus korraldab ametniku ametialase koolitamise, kui ametniku vahetu või kõrgemalseisev juht peab võimalikuks koolituse tulemusel puudusi mõistliku aja jooksul kõrvaldada ning kui koolitus ei põhjusta ametiasutusele ebaproportsionaalselt suuri kulutusi.

(4) Enne ametniku teenistusest vabastamist tuleb talle anda võimalus osaleda vestlusel. Vestluse kokkuvõtte vormistatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis ja edastatakse ametnikule arvamuse andmiseks.

(5) Ametniku teenistussuhte viimane päev on teenistusest vabastamise teates märgitud päev.

§ 93. Teenistusest vabastamine töövõime vähenemise tõttu

(1) Ametniku võib teenistusest vabastada töövõime vähenemise tõttu, kui ametnik ei saa oma teenistusülesandeid täita üle nelja kuu järjest või üle viie kuu aasta jooksul.
[RT I, 18.02.2014, 1- jõust. 01.08.2014]

(2) Ametniku võib käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel teenistusest vabastada, kui on alust arvata, et võimetus täita teenistusülesandeid sama aasta jooksul kordub ning seetõttu oleks ametiasutuse töökorraldusele tekkinud lisakoormus ebaproportsionaalselt suur.

(3) Ametniku teenistusest vabastamine käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel ei ole lubatud, kui ametnik on teenistuses haiguslehe alusel vastavalt töötervishoiu ja tööohutuse seaduse §-le 12⁴ või 12⁵, ametiasutusel on võimalik ametniku nõusolekul kohandada ametikohta, muuta ametniku teenistustingimusi või kui ametnikku on võimalik tema nõusolekul üle viia sama ametiasutuse teisele ametikohale, mille ülesannete täitmine vastab ametniku töövõimele ning sobib tema hariduse, töökogemuse, teadmiste ja oskustega.
[RT I, 02.05.2024, 3- jõust. 15.05.2024]

(4) Ametniku teenistussuhte viimane päev on teenistusest vabastamise teates märgitud päev.

§ 94. Teenistusest vabastamine distsiplinaarsüüteo eest

(1) Ametniku võib teenistusest vabastada käesoleva seaduse § 70 punktis 3 sätestatud distsiplinaarkaristusena käesoleva seaduse § 75 lõikes 4 sätestatud tingimusel.

(2) Ametniku teenistussuhte viimane päev on teenistusest vabastamise haldusaktis märgitud päev.

§ 95. Teenistusest vabastamine asjaolude tõttu, mis välistaksid ametniku teenistusse võtmise

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest, kui ilmnevad või tekivad asjaolud, mis välistaksid tema teenistusse võtmise tulenevalt käesoleva seaduse § 14 lõikest 1 või 2 või §-st 15.
[RT I, 13.04.2021, 10- jõust. 12.04.2021 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus tunnistab avaliku teenistuse seaduse § 95 lõike 1 ja § 15 punkti 5 ning politsei ja piirivalve seaduse § 40 punkti 3 põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks osas, milles need koostoimes kohustavad politseiametniku teenistusest vabastama, kui ta on kriminaalmenetluses kahtlustatav.]

(2) Kui ilmnevad käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 või 2 või § 15 punktis 4 sätestatud teenistusse võtmist välistavad asjaolud, siis vabastatakse ametnik teenistusest käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel ainult juhul, kui teda ei ole võimalik tema nõusolekul üle viia sama ametiasutuse teisele ametikohale, millel ette nähtud teenistusülesanded on olulises ulatuses sarnased olemasoleval ametikohal kehtestatud teenistusülesannetega.

(3) Ametniku teenistussuhte viimane päev on teenistusest vabastamise haldusaktis märgitud päev.

§ 96. Ministeeriumi kantsleri vabastamine koostöö mittelaabumise tõttu

(1) Ministeeriumi kantsler vabastatakse teenistusest, kui ministri hinnangul ministri ja kantsleri koostöö ei laabu.

(2) Ministeeriumi kantslerit ei tohi käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alusel teenistusest vabastada enne kuue kuu möödumist ministri ja kantsleri koos töötamise algusest.

(3) Ministeeriumi kantsleri teenistussuhte viimane päev on teenistusest vabastamise teates märgitud päev.

§ 97. Maavanema teenistusest vabastamine valdkonna eest vastutava ministri ja maavanema koostöö mittelaabumise tõttu

[Kehtetu -RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 98. Ametniku tähtajatu üleviimine

(1) Ametnik viiakse tähtajatult üle teisele ametikohale, kui:

- 1) ametikoha ülesanded antakse üle sama ametiasutuse teisele struktuuriüksusele või teisele ametiasutusele;
- 2) ametnik paigutatakse ümber vastavalt käesoleva seaduse § 90 lõikele 6;
- 3) ametnikule on võimalik pakkuda teist ametikohta vastavalt käesoleva seaduse § 90 lõikele 7, § 92 lõikele 2, § 93 lõikele 3 või § 95 lõikele 2;
- 4) ametnik nõustub asuma sama ametiasutuse teisele ametikohale;
- 5) ametnik nõustub asuma ametikohale teises riigi ametiasutuses või teises sama kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuses.

(2) Kui ametnik viiakse tähtajatult üle vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatule, ei tohi tema teenistussuhte tingimused oluliselt erineda senise teenistussuhte tingimustest, sealhulgas ei tohi tema põhipalk olla väiksem kui senine põhipalk.

(3) Kui ametniku tähtajatul üleviimisel vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatule muutub ametikoha asukoht, võib ametniku üle viia üksnes tema kirjalikul nõusolekul. Kui ametnik nõusolekut ei anna, vabastatakse ta teenistusest koondamise tõttu.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud juhul teatab ametisse nimetamise õigust omav isik ametnikule üleviimise kuupäeva kirjalikult vähemalt 30 kalendripäeva ette. Kui ametikoha ülesanded antakse üle teisele ametiasutusele, teavitab ametnikku vastuvõtva ametiasutuse ametisse nimetamise õigust omav isik kooskõlastatult saatva ametiasutuse ametisse nimetamise õigust omava isikuga.

(5) Ametnik viiakse üle sama ametiasutuse teisele ametikohale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 sätestatud viisil üksnes ametisse nimetamise õigust omava isiku nõusolekul.

(6) Ametnik viiakse üle teise ametiasutuse ametikohale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 sätestatud viisil üksnes saatvas ja vastuvõtvas ametiasutuses ametisse nimetamise õigust omavate isikute nõusolekul.

(7) Ametisse nimetamise õigust omav isik või ametiasutuse vahetumisel teise ametiasutuse ametisse nimetamise õigust omav isik kohaldab ametniku tähtajatu üleviimise korral:

- 1) ametikohale nimetamisel käesoleva seaduse § 26;
- 2) ametikohale nimetamise kehtetuks tunnistamise korral käesoleva seaduse § 29.

(8) Kui ametnik viiakse tähtajatult üle, siis tema teenistussuhe ei lõpe ja kasutamata jäänud aegumata põhipuhkuse eest hüvitist ei maksta ning puhkuse arvestus jätkub teises ametiasutuses. Sellisel juhul on ametnikul õigus saada teises ametiasutuses puhkust alates üleviimise päevast.

(9) Ametnik vabastatakse seniselt ametikohalt päeval, mis vahetult eelneb teisele ametikohale asumiseks määratud päevale.

§ 99. Teenistussuhte lõppemine surma korral

Ametniku surma korral on teenistussuhte viimane päev surma päev.

§ 100. Teenistusest vabastamise piirangud

(1) Käesoleva seaduse § 90, 92 või 93 alusel, välja arvatud ametiasutuse likvideerimise korral, ei tohi teenistusest vabastada ametnikku:

- 1) kes on rase;
- 2) kellel on õigus emapuhkusele;
- 3) kellel on õigus isapuhkusele;
- 4) kellel on õigus lapsendajapuhkusele või
- 5) kes kasvatab alla kolmeaastast last.

[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse üksnes juhul, kui ametnik on teavitanud vahetut juhti rasedusest, lapse sünnist, lapse olemasolust, lapsendamise kohtuotsusest või hoolduspere vanema lepingu sõlmimisest enne teenistusest vabastamisest etteteatamist või 14 kalendripäeva jooksul pärast seda. Kui teavitamine ei olnud võimalik nimetatud tähtaja jooksul ametnikust olenematutel põhjustel, tuleb käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolust teavitada esimesel võimalusel. Vahetu juhi nõudmisel peab ametnik esitama arsti või ämmaemanda väljastatud rasedust kinnitava tõendi, lapse sünnitunnistuse, lapsendamise kohtuotsuse või hoolduspere vanema lepingu.

[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(3) Ametnikku ei tohi teenistusest vabastada järgmistel põhjustel:

1) ametnik taotles soolise võrdõiguslikkuse seaduses sätestatud paindlikke töötingimusi või käesoleva seaduse § 51 lõikes 7 sätestatud sobivaid teenistustingimusi;

[RT I, 30.04.2022, 1- jõust. 01.08.2022]

2) ametnik kasutab töölepingu seaduse §-des 59–65¹ sätestatud puhkust või on ravikindlustuse seaduses sätestatud hoolduslehel;

[RT I, 22.12.2021, 3- jõust. 01.04.2022]

3) ametnik taotles käesoleva seaduse § 26 lõikes 1, § 63 lõikes 1 või § 67 lõikes 2 sätestatud andmete esitamist.

[RT I, 30.04.2022, 1- jõust. 01.08.2022]

(4) Kui ametiasutus ei tõenda, et ta vabastas ametniku teenistusest käesolevas seaduses sätestatud lubatud alusel, loetakse ametnik teenistusest vabastatuks käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 sätestatud põhjusel järgmistel juhtudel:

1) ametnik on aasta jooksul enne teenistusest vabastamist taotlenud või kasutanud töölepingu seaduse §-des 59–65¹ sätestatud puhkust;

2) ametnik on aasta jooksul enne teenistusest vabastamist olnud ravikindlustuse seaduses sätestatud hoolduslehel.

[RT I, 22.12.2021, 3- jõust. 01.04.2022]

(5) Kui ametiasutus ei tõenda, et ta vabastas ametniku teenistusest käesolevas seaduses sätestatud lubatud alusel, loetakse ametnik teenistusest vabastatuks käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 nimetatud põhjusel, kui ametnik nõudis enne teenistusest vabastamist andmeid teenistustingimuste kohta.

[RT I, 30.04.2022, 1- jõust. 01.08.2022]

§ 101. Teenistusest vabastamisest etteteatamine

(1) Koondamise tõttu teenistusest vabastamisest teatatakse ametnikule kirjalikult ette, kui tema teenistusstaaz on kestnud:

- 1) alla ühe aasta – vähemalt 15 kalendripäeva;
- 2) üks kuni viis aastat – vähemalt 30 kalendripäeva;
- 3) viis kuni kümme aastat – vähemalt 60 kalendripäeva;
- 4) kümme ja enam aastat – vähemalt 90 kalendripäeva.

(2) Ettenägematute asjaolude ilmnemise tõttu, töövõime vähenemise tõttu või katseaja ebarahuldavate tulemuste tõttu teenistusest vabastamisest teatatakse ametnikule kirjalikult vähemalt 15 kalendripäeva ette.

(3) Katseaja ebarahuldavate tulemuste tõttu teenistusest vabastamisest võib ametnikule ette teatada katseaja kestel, kaasa arvatud katseaja viimasel päeval, arvestades käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud tähtaega.

(4) Ministeeriumi kantsleri teenistusest vabastamisest koostöö mittelaabumise tõttu vastavalt käesoleva seaduse §-le 96 teatatakse kantslerile kirjalikult vähemalt 30 kalendripäeva ette.

[RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(5) Teenistusest vabastamisest ei pea ette teatama, kui ametnik vabastatakse käesoleva seaduse § 88, 94 või 95 alusel.

(6) Kui käesolevas paragrahvis sätestatud etteteatamistähtaegu ei järgita, makstakse ametnikule lisaks käesoleva seaduse §-s 102 sätestatud hüvitisele palka iga etteteatamistähtajast puudu jäänud tööpäeva eest.

(7) Käesoleva paragrahvi alusel ette teatatud vabastamisest võib loobuda ainult ametniku kirjalikul nõusolekul. Kui ametnik nõusolekut ei anna, vabastatakse ta alusel, millest talle ette teatati.

§ 102. Hüvitis teenistusest vabastamise korral

(1) Koondamise tõttu teenistusest vabastamise korral makstakse ametnikule hüvitist ametniku ühe kuu keskmise palga ulatuses.

(2) Koondamise tõttu teenistusest vabastamise korral on ametnikul õigus saada kindlustushüvitist töötuskindlustuse seaduses ettenähtud tingimustel ja korras.

(3) Ministeeriumi kantsleri teenistusest vabastamise korral käesoleva seaduse §-s 96 sätestatud alusel makstakse talle hüvitisena põhipalka ametiaja lõpuni jäävate kuude eest, kuid mitte rohkem kui kuue kuu põhipalk.

(4) [Kehtetu -RT I, 04.07.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 103. Teenistusest või ametikohalt vabastamise vormistamine

(1) Ametnik vabastatakse teenistusest või ametikohalt haldusaktiga.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud haldusakt peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- 1) ametiasutuse nimetus;
- 2) ametniku ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 3) selle ametikoha nimetus, millelt ametnik vabastatakse;
- 4) vabastamise põhjendus;
- 5) vabastamise alus viitega seaduse paragrahvile, lõikele ja punktile;
- 6) ametnikule makstav hüvitis, sealhulgas hüvitis kasutamata puhkusepäevade eest, kui vabastamisega kaasneb hüvitise maksmine;
- 7) lõpparvest kinnipidamine, kui sellekohane vajadus kaasneb seoses teenistusest vabastamisega;
- 8) teenistussuhte viimane päev või ametniku üleviimisel seniselt ametikohalt vabastamise päev;
- 9) vaidlustamisviide.

§ 104. Lõpparve maksmine

(1) Ametiasutus on kohustatud maksma ametnikule kõik ametiasutuselt saada olevad summad (edaspidi *lõpparve*) teenistussuhte viimasel päeval, teenistussuhte lõppemisel surma korral haldusakti andmise päeval.

(2) Lõpparve tähtaegselt maksmata jätmise korral on ametiasutus kohustatud maksuma põhipalka lõpparve väljamaksmisega viivitatud iga tööpäeva eest, kuid mitte rohkem kui ametniku ühe kuu põhipalk.

(3) Ametiasutus võib ametniku teenistusest vabastamisel lõpparvest kinni pidada puhkusetasu väljateenimata põhipuhkuse eest.

§ 105. Nõudeõigus õigusvastaselt teenistusest vabastamise korral

(1) Õigusvastaselt teenistusest vabastatud ametnikul on õigus nõuda vabastamise kohta antud haldusakti õigusvastaseks tunnistamist, teenistusest vabastamise aluse muutmist ning hüvitist ametniku kolme kuu keskmise palga ulatuses. Kohus võib hüvitise suurust muuta, arvestades teenistussuhte lõpetamise asjaolusid ja mõlema poole huve.

(2) Ametnikul, kes on rase, kellel on õigus emapuhkusele, isapuhkusele või lapsendajapuhkusele, kes kasvatab alla seitsmeaastast last või kes on valitud ametnike esindajaks, on õigusvastaselt teenistusest vabastamise korral õigus nõuda vabastamise kohta antud haldusakti õigusvastaseks tunnistamist, teenistusest vabastamise aluse muutmist ja hüvitist oma 12 kuu keskmise palga ulatuses. Kohus võib hüvitise suurust muuta, arvestades teenistussuhte lõpetamise asjaolusid ja mõlema poole huve.
[RT I, 12.11.2021, 2- jõust. 22.11.2021]

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud hüvitise piir ei kehti, kui ametnik vabastati teenistusest käesoleva seaduse §-s 13 nimetatud võrdse kohtlemise põhimõtet rikkudes.

(4) Ametnikul, kes oli teenistusest vabastamise ajal rase, kellel on õigus emapuhkusele, isapuhkusele või lapsendajapuhkusele või kes kasvatab alla seitsmeaastast last, on õigusvastaselt teenistusest vabastamise korral õigus hüvitise asemel nõuda vabastamise kohta antud haldusakti tühistamist, enda teenistusse ennistamist ja tasu teenistusest sunnilt puudunud aja eest.
[RT I, 26.10.2018, 1- jõust. 01.04.2022]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud tasust võib maha arvata:

- 1) hüvitise, mida õigusvastaselt vabastamise tõttu ametnikule maksti;
- 2) teenistusest sunnilt puudunud aja eest saamata jäänud tasu ulatuses, mis on tingitud ametniku süülisest käitumisest menetlusõiguse kuritarvitamisel, sealhulgas põhjusel, et ametnik hoidus tema teenistusest vabastamise õigusvastasust puudutavast menetlusest kõrvale;
- 3) teenistusest sunnilt puudunud ajal teiselt tööandjalt saadud tasu või ettevõtlusest teenitud tulu ulatuses, milles selle saamine oli tingitud õigusvastaselt teenistusest vabastamisest.

12. peatükk Riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu

§ 106. Riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu

(1) Riigi personali- ja palgaarvestuse andmekogu on riigi personali- ja palgaarvestuseks vajalike andmete töötlemiseks peetav riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille eesmärk on:

- 1) tagada asutuste strateegiliseks ja personalijuhtimiseks vajaliku informatsiooni olemasolu;
- 2) tagada avaliku teenistuse arendamiseks ning Riigikogule ülevaate koostamiseks vajalike statistiliste andmete olemasolu.

(2) Andmekogu asutab ja selle põhimääruse kehtestab **Vabariigi Valitsusmäärusega**.

(3) Andmekogu sisaldab:

- 1) asutuse struktuuri andmeid;
- 2) ameti- ja töökohtade andmeid;
- 3) teenistuses olevate ja töötavate isikute andmeid;
- 4) teenistuses olevate ja töötavate isikute lähedaste andmeid seaduses sätestatud juhul;
- 4¹) nende isikute andmeid, kellele asutus teeb väljamakseid, ulatuses, mis on vajalik asutuse seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks;

[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

4²) nende isikute andmeid, kes täidavad seaduses sätestatud juhul asutuse ülesandeid;

[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

- 5) teenistus- ja töösuhete andmeid;
- 6) palga, töötasu, toetuste ja hüvitiste andmeid.

[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(4) Andmekogusse kantavate andmete täpsem koosseis ja nende säilitamise tähtaeg sätestatakse andmekogu põhimääruses.

(5) Andmekogu vastutav töötleja on Riigi Tugiteenuste Keskus.

(6) Nõusoleku andmekogusse kohaliku omavalitsuse üksuste andmete kandmise kohta annab andmekogu vastutav töötaja.

§ 106¹. Andmete säilitamine

(1) Teenistuses oleva või töötava isiku teenistus- või töösuhte lõppemisel või tähtajatul üleviimisel teise asutusse säilitatavad isikuandmed arhiveeritakse. Selle isiku andmed, kes täidab seaduses sätestatud juhul asutuse ülesandeid, ning nende isikute andmed, kellele asutus teeb väljamakseid, arhiveeritakse, kui isik ei täida enam seaduses sätestatud juhul asutuse ülesandeid või kui asutusel ei ole enam tarvis isikule väljamakseid teha.

(2) Arhiveeritud isikuandmeid säilitatakse järgmiselt:

1) avaliku ja eriteenistuse staaži arvestamiseks ja elektroonilise teenistuslehe pidamiseks vajalikke andmeid 75 aastat;

2) teenistuses oleva või töötava isiku arvelduskonto numbrit, aadressi, andmeid kõrvaltegevustega tegelemise ja piirangute ning konkurentsipiirangu, tervisekontrolli tegemise aja ning terviseseisundi vastavuse andmete, läbiviidud arengu- ja hindamisvestluste ning atesteerimisvestluste, terviseseisundi, teenistus- või tööülesannete täitmiseks vajalike lubade kohta ning andmeid asutuses teenistuses olevate ja töötavate isikute abikaasade, registreeritud elukaaslaste, alaealiste laste ja teiste ülalpeetavate kohta kuni üks aasta, kui andmete edasiseks töötlemiseks ei esine muud õiguslikku alust;

[RT I, 06.07.2023, 6- jõust. 01.01.2024]

3) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatata personali- ja palgaarvestuse andmeid viis aastat, kui seadusest ei tulene teisiti.

(3) Riigitöötaja iseteenindusportaalil säilitatakse personali- ja palgaarvestusega seotud raamatupidamise algdokumente seitse aastat alates selle majandusaasta lõpust, mil andmed raamatupidamises kajastati. Pärast säilitustähtaja möödumist algdokumendid hävitatakse.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

13. peatükk Teenistusstaaž

§ 107. Teenistusstaaži arvutamine

(1) Teenistusstaaži hulka loetakse:

1) alates 1996. aasta 1. jaanuarist jõustunud avaliku teenistuse seaduse alusel arvestatud teenistusstaaž;

2) avaliku võimu teostamise õiguse aeg ja aeg, millal avaliku võimu teostamise õigus oli peatunud käesoleva seaduse § 83 punktide 2–6 ja punkti 8 alusel.

(2) Vabariigi Valitsuskehtestab määrusega teenistusstaaži arvutamise täpsema korra.

14. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted

§ 108. Käesoleva seaduse §-de 7 ja 63 rakendamine

(1) Ametiasutused esitavad käesoleva seaduse §-s 7 nimetatud ametniku mõistest ja käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 4 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusest lähtuvad koosseisud ning käesoleva seaduse § 63 palgajuhendi kehtestamise sätetest ja käesoleva seaduse § 10 lõike 1 punktis 5 nimetatud Vabariigi Valitsuse määrusest lähtuvad palgajuhendid kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile. Valitsemisala ametiasutused esitavad oma koosseisud ja palgajuhendid ministeeriumide kaudu. Rahandusministeerium hindab ametiasutuste koosseisude kooskõla käesoleva seaduse §-s 7 nimetatud ametniku mõistega.

(2) Valdonna eest vastutav ministerkehtestab ametiasutuste kaupa ametiasutuste koosseisude ja palgajuhendite esitamise ja kooskõlastamise ajakava määrusega. Ajakava koostamisel arvestatakse ametiasutuse suurust ja sellest tulenevat koosseisu ning palgajuhendi koostamiseks ja kooskõlastamiseks kuluvat aega.

(3) Rahandusministeerium on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud koosseisu ja palgajuhendi läbi vaatama kahe kuu jooksul koosseisu ja palgajuhendi esitamisest arvates ning selle kooskõlastama või jätma põhjendatult kooskõlastamata.

(4) Rahandusministeeriumiga kooskõlastatud uued ametiasutuste koosseisud ja palgajuhendid jõustatakse avaliku teenistuse seadusega samal ajal.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksuse volikogu kehtestatud, käesoleva seaduse §-s 7 nimetatud ametniku mõistest lähtuvad ametiasutuste koosseisud ja käesoleva seaduse § 63 palgajuhendi kehtestamise sätetest lähtuvad palgajuhendid jõustatakse avaliku teenistuse seadusega samal ajal. Koosseisude ja palgajuhendi kehtestamisel ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikeid 1–4.

(6) Riigikogu Kantslei, Vabariigi Presidendi Kantslei, Riigikontrolli, Õiguskantsleri Kantslei ja kohtute käesoleva seaduse §-s 7 nimetatud ametniku mõistest lähtuv koosseis ning käesoleva seaduse § 63 palgajuhendi kehtestamise sätetest lähtuv palgajuhend jõustatakse avaliku teenistuse seadusega samal ajal. Koosseisu ja palgajuhendi kehtestamisel ei kohaldata käesoleva paragrahvi lõikeid 1–4.

(7) Enne käesoleva seaduse jõustumist ametiasutuse koosseisus olnud töökohad jäävad töökohtadeks ning nendel töötavate isikutega sõlmitud töölepingud kehtivad kuni nende lõppemise või muutmiseni.

(8) Julgeolekuasutuste koosseisu ja palgajuhendit ei pea ministeerium Rahandusministeeriumile kooskõlastamiseks esitama.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 16.07.2012]

§ 109. Ametniku teavitamine ametikoha muutumisest töökohaks

(1) Kui käesoleva seaduse §-s 108 nimetatud koosseisu kehtestamise tõttu muutub ametniku ametikoht töökohaks, teatab töölepingu sõlmimise õigust omav isik sellest ametnikule kirjalikult vähemalt 30 kalendripäeva ette. Töölepingu sõlmimise õigust omav isik teeb kirjaliku ettepaneku sõlmida soodustingimustel tööleping alates avaliku teenistuse seaduse jõustumisest. Ametnikule esitatakse töölepingu sõlmimise ettepanek (edaspidi ka *pakkumus*), arvestades käesoleva seaduse §-s 110 ettenähtud soodustingimusi.

(2) Oma nõusolekust sõlmida soodustingimustel tööleping (edaspidi ka *nõustumus*) teavitab ametnik kirjalikult töölepingu sõlmimise õigust omavat isikut viimase poolt pakkumuses määratud tähtaja jooksul, mis ei või olla lühem kui 15 kalendripäeva pakkumuse postiga kättetoimetamise või allkirja vastu kätteandmise päevast arvates.

(3) Kui pakkumuse saanud ametnik ei anna nõusolekut sõlmida soodustingimustel tööleping, vabastatakse ta teenistusest käesoleva lõike alusel avaliku teenistuse seaduse jõustumisest arvates, makstes talle hüvitist ametniku ühe kuu keskmise palga ulatuses.

(4) Kui pakkumuse saanud ametnik annab nõusoleku sõlmida soodustingimustel tööleping, vabastatakse ta käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hüvitiseta käesoleva lõike alusel teenistusest avaliku teenistuse seaduse jõustumisest arvates ja temaga sõlmitakse soodustingimustel tööleping.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka ametnikule, kelle teenistussuhe on peatunud enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse § 108 kohaselt. Oma nõusolekust sõlmida soodustingimustel tööleping teavitab ametnik kirjalikult ametisse nimetamise õigust omavat isikut viimase määratud tähtaja jooksul, mis ei või olla lühem kui 30 kalendripäeva pakkumuse postiga kättetoimetamise või allkirja vastu kätteandmise päevast arvates.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 16.07.2012]

§ 110. Soodustingimustega tööleping ja soodustingimuste säilimise kord

(1) Ametnikule, kelle ametikoht muutub töökohaks käesoleva seaduse §-s 108 nimetatud korras, nähakse soodustingimustena töölepingus ette järgmised õigused:

1) kui ametiasutuses kehtestatud palgajuhendile vastav töötaja töötasu osutub madalamaks tema käesoleva seaduse jõustumisele eelneva kalendrikuu palgast koos perioodiliste lisatasudega, jätkatakse senise palga suuruse töötasu maksmist;

2) säilitatakse käesoleva seaduse jõustumisel 35-kalendripäevane põhipuhkus;

3) avalikus teenistuses töötamise aeg riikliku vanaduspensioni suurendamiseks arvestatakse teenistusstaazi hulka vastavalt käesoleva seaduse § 113 lõigetes 3 ja 4 sätestatule.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 16.07.2012]

(1¹) Kui isik sõlmib pärast teenistussuhte lõpetamist sama ametiasutusega soodustingimustega töölepingu, jätkub tema puhkuse arvestus ning kasutamata puhkusepäevi teenistussuhte lõpetamisel rahas ei hüvitata.

[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 27.03.2013]

(2) Kui pärast käesoleva seaduse jõustumist asub soodustingimustel töötav riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse töötaja ametiasutuse sees teisele ameti- või töökohale või teise ametiasutuse ameti- või töökohale, säilivad tema käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud soodustingimused.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 16.07.2012]

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud soodustingimused säilivad üksnes juhul, kui isik on katkematult avalikus teenistuses või jätkab ühest ametiasutusest teenistusest või töölt vabastamise korral teises ametiasutuses ametnikuna või töötajana hiljemalt 90 kalendripäeva möödumisel vabastamisest.

[RT I, 06.07.2012, 1- jõust. 16.07.2012]

(4) Kui pärast käesoleva seaduse jõustumist asub soodustingimustel töötav riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse töötaja, kelle töökoha ülesanded antakse üle riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse hallatavale asutusele, seetõttu tööle sellesse hallatavasse asutusse, säilivad tema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud soodustingimused.

[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

§ 111. Ametniku soodustingimused ja soodustingimuste säilimise kord

(1) Ametnikule, kes on käesoleva seaduse jõustumise ajal ametnikuna avalikus teenistuses ja kes jätkab teenistust ametnikuna, säilitatakse järgmised soodustingimused:

1) kui ametiasutuses kehtestatud palgajuhendile vastav ametniku põhipalk osutub madalamaks tema käesoleva seaduse jõustumisele eelneva kalendrikuu palgast koos perioodiliste lisatasudega, jätkatakse senise palga suuruse põhipalga maksmist;

2) avalikus teenistuses töötamise aeg riikliku vanaduspensioni suurendamiseks arvestatakse teenistusstaazi hulka vastavalt käesoleva seaduse § 113 lõigetes 3 ja 4 sätestatule.

(2) Kui pärast käesoleva seaduse jõustumist asub soodustingimustel töötav riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse ametnik ametiasutuse sees teisele ameti- või tökohale või teise ametiasutuse ameti- või tökohale, säilivad tema käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud soodustingimused ning õigus 35-kalendripäevasele põhipuhkusele.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud soodustingimused ning töötajatel õigus 35-kalendripäevasele põhipuhkusele säilivad üksnes juhul, kui ametnik on katkematult avalikus teenistuses või jätkab ühest ametiasutusest teenistusest vabastamise korral teises ametiasutuses ametnikuna või töötajana hiljemalt 90 kalendripäeva möödumisel vabastamisest.

(4) Kui pärast käesoleva seaduse jõustumist asub soodustingimustel töötav riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse ametnik, kelle ametikoha ülesanded antakse üle riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutuse hallatavale asutusele, seetõttu tööle sellesse hallatavasse asutusse, säilivad tema käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud soodustingimused.

[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(5) Kuni 2013. aasta 31. märtsini kehtib lõikes 4 sätestatu ka ametniku kohta, kes ei ole soodustingimustel töötav ametnik käesoleva seaduse mõttes.

[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013, rakendatakse tagasiulatuvalt alates 01.01.2013]

§ 112. Määratud ajaks teenistusse võetud isiku ülemineku erisused käesoleva seaduse jõustumisel

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel määratud ajaks teenistusse võetud:

1) ajutiselt äraoleva ametniku asendaja jätkab teenistussuhet soodustingimustel tähtaja saabumiseni;

2) ajutiselt äraoleva ametniku asendajaga, kelle teenistussuhe muutub käesoleva seaduse § 108 kohaselt töösuhteks, sõlmitakse soodustingimustega tööleping tähtaja saabumiseni;

3) konkursi korras ametisse nimetatava ametniku kohusetäitja jätkab teenistussuhet soodustingimustel või temaga sõlmitakse soodustingimustega tööleping, kui isik vastas vahetult enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel ametikohal esitatavatele nõuetele;

4) konkursi korras ametisse nimetatava ametniku kohusetäitja jätkab teenistussuhet soodustingimustel määratud ajani või temaga sõlmitakse soodustingimustega tähtajaline tööleping, kui isik ei vastanud vahetult enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel ametikohal esitatavatele nõuetele. Ta vabastatakse teenistusest nelja aasta jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest konkursi korras valitud isiku ametikohale asumise või temaga töölepingu sõlmimise tõttu või hiljemalt nelja aasta möödumisel käesoleva seaduse jõustumisest;

5) koosseisuväline teenistuja, kelle teenistusülesannete täitmiseks nähakse ametiasutuse koosseisus ette tähtajaline ameti- või töökoht, jätkab ametiasutuses soodustingimustega teenistust määratud ajani või temaga sõlmitakse soodustingimustega tööleping tähtaja saabumiseni.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punkte 3 ja 4 ei kohaldata käesoleva seaduse §-s 134 nimetatud isikutele.

(3) Kui käesoleva seaduse § 109 lõikes 5 sätestatud asendatav ametnik ei nõustu sõlmima soodustingimustega töölepingut ja vabastatakse teenistusest, sõlmitakse tema asendajaga soodustingimustega tööleping.

§ 113. Riikliku vanaduspensioni suurendamine teenistusstaazi alusel

(1) Isikule, kellele makstakse käesoleva seaduse jõustumise ajal riikliku vanaduspensioni suurendust, jätkatakse selle maksmist vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 7.

(2) Isikul, kellel on käesoleva seaduse jõustumise ajaks täitunud vajalik teenistusstaaž riikliku vanaduspensioni suurendamiseks enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel, säilib õigus saada vanaduspensioni suurendust ja tema riiklikku vanaduspensioni suurendatakse vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 7.

(3) Kui käesoleva seaduse alusel sõlmitakse isikuga soodustingimustega tööleping või ta jätkab soodustingimustel teenistust või teenistust käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud ametikohal, siis jätkub tema teenistusstaaži arvestus viie aasta jooksul käesoleva seaduse jõustumisest.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isiku teenistusstaaži hulka arvestatakse:

- 1) seni kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel arvestatud teenistusstaaž;
- 2) käesoleva seaduse jõustumisest arvates viie aasta jooksul ametiasutuses ametnikuna või töölepingulise töötajana töötatud aeg, käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud ametikohal töötatud aeg, kohalike omavalitsuste liitude büroos töötatud aeg või Kaitseliidus töötatud aeg käesolevas seaduses sätestatud tingimustel.

(5) Pärast käesoleva seaduse jõustumist lähtutakse ametnike teenistusstaaži arvestamisel käesoleva seaduse § 107 lõike 2 alusel kehtestatud määrukest. Töötajate teenistusstaaži hulka loetakse töötamise aeg ja töölepingu seaduse §-s 19 nimetatud aeg, kui töötajal on õigus keelduda töö tegemisest.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud isiku riiklikku vanaduspensioni suurendatakse vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 7.

(7) Riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel arvutatud vanaduspensioni suurendatakse järgmiselt:

- 1) 10–15-aastase teenistusstaaži korral – 10 protsenti;
- 2) 16–20-aastase teenistusstaaži korral – 20 protsenti;
- 3) 21–25-aastase teenistusstaaži korral – 25 protsenti;
- 4) 26–30-aastase teenistusstaaži korral – 40 protsenti;
- 5) üle 30-aastase teenistusstaaži korral – 50 protsenti.

(8) Riikliku vanaduspensioni suurendust makstakse riigieelarve vahenditest Sotsiaalministeeriumi eelarve kaudu.

(9) Riikliku vanaduspensioni suurendusele kohaldatakse riikliku pensionikindlustuse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[RT I, 22.06.2016, 1- jõust. 01.01.2018]

(10) Isik, kes vabastatakse teenistusest käesoleva seaduse § 95 alusel tahtlikult toimepandud kuriteo eest süüdimõistva kohtuotsuse jõustumise tõttu, kaotab õiguse käesolevas seaduses sätestatud riikliku vanaduspensioni suurendusele teenistusstaaži alusel.

(11) Isik, kes on süüdi mõistetud karistusseadustiku 15. peatükis või 17. peatüki 2. jaos sätestatud süüteo eest, mille eest karistusseadustik näeb ette vähemalt kuni viieaastase vangistuse, kaotab õiguse käesolevas seaduses sätestatud riikliku vanaduspensioni suurendusele teenistusstaaži alusel.

(12) Kui isikule maksti riikliku vanaduspensioni suurendust teenistusstaaži alusel, siis lõpetatakse selle maksmine tema suhtes kohtuotsuse jõustumise kuule järgnevast kuust.

(13) Kohus on kohustatud kümne tööpäeva jooksul kohtuotsuse jõustumisest kirjalikult teatama Sotsiaalkindlustusametile asjaolust, millega seoses kaob isikul õigus riikliku vanaduspensioni suurendusele.

§ 114. Kohalike omavalitsuste liitude büroo ja Kaitseliidu ametniku kohta kehtiv soodustingimuste rakendamise erisus

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse § 2 lõike 3 punktis 5 nimetatud ametiasutuses käesoleva seaduse jõustumise ajal ametnikuna teenistuses olnud isikul on õigus nõuda kohalike omavalitsuste liitude büroos vahetult edasitöötamiseks järgmiste tingimustega töölepingu sõlmimist:

- 1) säilitatakse seniste teenistusülesannetega sarnased tööülesanded;
- 2) jätkatakse vähemalt senise palga suuruse töötasu maksmist;
- 3) säilitatakse käesoleva seaduse jõustumisel 35-kalendripäevane põhipuhkus;
- 4) jätkatakse vanaduspensioni suurendamiseks teenistusstaaži arvestamist vastavalt käesoleva seaduse § 113 lõigetes 3 ja 4 sätestatule.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse § 2 lõike 2 punktis 9 nimetatud ametiasutuses käesoleva seaduse jõustumise ajal ametnikuna teenistuses olnud isikul on õigus nõuda Kaitseliidus vahetult edasitöötamiseks järgmiste tingimustega töölepingu sõlmimist:

- 1) säilitatakse seniste teenistusülesannetega sarnased tööülesanded;
- 2) jätkatakse vähemalt senise palga suuruse töötasu maksmist;
- 3) säilitatakse käesoleva seaduse jõustumisel 35-kalendripäevane põhipuhkus;
- 4) jätkatakse vanaduspensioni suurendamiseks teenistusstaaži arvestamist vastavalt käesoleva seaduse § 113 lõigetes 3 ja 4 sätestatule.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–4 nimetatud soodustingimused säilivad üksnes juhul, kui isik on katkematult tööl kohalike omavalitsuste liitude büroos või avalikus teenistuses või kui teenistus- või töösuhte katkemine nimetatud asutustes ei ületa 90 kalendripäeva.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 3–4 nimetatud soodustingimused säilivad üksnes juhul, kui isik on katkematult tööl Kaitseliidus või avalikus teenistuses või kui teenistus- või töösuhte katkemine nimetatud asutustes ei ületa 90 kalendripäeva.

§ 115. Käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud isikute soodustingimuste rakendamise erisus

(1) Isikule, kes on käesoleva seaduse jõustumise ajal käesoleva seaduse § 2 lõikes 3 nimetatud ametikohal, jätkatakse vanaduspensioni suurendamiseks teenistusstaaži arvestamist vastavalt käesoleva seaduse § 113 lõigetes 3 ja 4 sätestatule.

(2) Seni kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel teenistusstaaži arvestus käesoleva seaduse § 113 lõigetes 3 ja 4 sätestatud tingimustel säilib üksnes juhul, kui isik oli olnud seni kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel teenistuses ametnikuna ja omandanud teenistusstaaži ning jätkab katkematult teenistust senisel ametikohal või avalikus teenistuses või kui teenistus- või töösuhte katkemine senisel ametikohal või avalikus teenistuses ei ületa 90 kalendripäeva.

§ 116. Käesoleva seaduse § 14 lõike 1 rakendamise erisus

Ametnikule, kes on käesoleva seaduse jõustumise ajal avalikus teenistuses ning kellele kohaldati seni kehtinud avaliku teenistuse seaduse §-s 168 sätestatud erandit haridusnõudest, ei kohaldata samal ametikohal edasitöötamiseks käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 nimetatud keskhariduse nõuet. Nimetatud nõuet ei kohaldata ka juhul, kui see ametnik viiakse üle teisele ametikohale vastavalt käesoleva seaduse §-le 33 või 98.

§ 116¹. Käesoleva seaduse § 49 rakendamise erisused

(1) Käesoleva seaduse § 49 kohaldub ametnikele:

1) kellel juhtum toimus 2016. aasta 1. juulil või pärast seda;

[RT I, 17.12.2015, 1- jõust. 01.07.2016]

2) kellel juhtum toimus enne 2016. aasta 1. juulit, kuid kellel oli 2016. aasta 1. juuli seisuga kõnealusest juhtumist tingitud ajutine töövõimetus, kuid ei olnud tuvastatud püsivat töövõimetust.

[RT I, 17.12.2015, 1- jõust. 01.07.2016]

(2) Ametnikule, kellel on püsiv töövõimetus tuvastatud enne 2016. aasta 1. juulit, makstakse saamata jäänud hüvitis välja kuni 2016. aasta 1. juulini kehtinud avaliku teenistuse seaduse või vastava eriteenistuse seaduse redaktsiooni alusel.

[RT I, 17.12.2015, 1- jõust. 01.07.2016]

(3) Ametnikul, kellel tuvastatakse osaline töövõime töövõimetoetuse seaduse alusel, loetakse töövõime osalise kaotuse tingimus täidetuks. Ametnikul, kellel tuvastatakse puuduv töövõime töövõimetoetuse seaduse alusel, loetakse töövõime täieliku kaotuse tingimus täidetuks.

[RT I, 13.12.2014, 1- jõust. 01.07.2016 (jõustumine muudetud - RT I, 17.12.2015, 1)]

§ 116². Käesoleva seaduse § 48 rakendamise erisus

Ametnikule, kellele on raseduse tõttu välja kirjutatud töövõimetusleht või kellel tekib õigus emapuhkusele enne 2024. aasta 15. maid, kohaldatakse käesoleva seaduse enne 2024. aasta 15. maid kehtinud redaktsiooni §-s 48 sätestatut.

[RT I, 02.05.2024, 3- jõust. 15.05.2024]

§ 117. Käesoleva seaduse § 60 lõike 3 rakendamise erisus

Käesoleva seaduse jõustumisel tuleb käesoleva seaduse § 60 lõikes 3 sätestatud kohustus täita kolme kuu jooksul seaduse jõustumisest arvates.

§ 118. Katseajal oleva isiku üleminek

Enne käesoleva seaduse jõustumist määratud katseae jätkub tähtaja saabumiseni. Muus katseae puudutavas osas kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 24 ettenähtud regulatsiooni.

§ 119. Käesoleva seaduse § 65 rakendamise erisused

(1) Käesoleva seaduse § 65 lõike 1 alusel avalikustatakse ametniku põhipalk kuni 2015. aastani ametiasutuse veebilehel ning alates 2015. aastast avaliku teenistuse kesksel veebilehel.

(2) Käesoleva seaduse § 65 lõike 2 alusel avalikustatakse ametniku põhipalk ja muutuvpalk ning tema teenistusülesannetest tulenev muu tulu kogusummana eelmise kalendriaasta kohta alates 2014. aastast kuni 2015. aastani ametiasutuse veebilehel ning alates 2015. aastast avaliku teenistuse kesksel veebilehel.

§ 120. Käesoleva seaduse § 92 rakendamise erisused

(1) Käesoleva seaduse jõustumisest arvates võib ametniku ettenägematute asjaolude ilmnemise tõttu vabastada mitte varem kui aasta pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatut kohaldatakse ametnikule, kes on käesoleva seaduse jõustumise ajal ametnikuna teenistuses ja jätkab samal ametikohal.

§ 121. Käesoleva seaduse § 106 rakendamise erisused

Käesoleva seaduse § 106 lõikes 1 nimetatud andmekoguga liituvad kõik riigi ametiasutused, välja arvatud Luurepataljon ja julgeolekuasutused, hiljemalt 2014. aasta 31. detsembriks.

§ 122. Atesteerimislehe lõpetamine ja säilitamine

(1) Ametniku atesteerimisleht lõpetatakse.

(2) Lõpetatud atesteerimislehte säilitatakse ametiasutuses ametniku või töötaja töötamise ajal koos teiste personalidokumentidega.

(3) Pärast ametniku teenistusest vabastamist või töötaja töölepingu lõpetamist säilitatakse atesteerimislehte ametiasutuses vähemalt 25 aastat koos teiste personalidokumentidega ametiasutuse dokumentide loetelus ja asjaajamiskorras ettenähtud korras.

§ 123. Avaliku konkursi lõpuleviimine

(1) Alates 2013. aasta 1. aprillist väljakuulutatud konkurss korraldatakse käesoleva seaduse 2. peatüki 2. jaos sätestatud korras.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel väljakuulutatud konkurss, mis ei ole 2013. aasta 1. aprilliks lõppenud, viiakse lõpule seaduse alusel, mille alusel konkurss välja kuulutati.

§ 124. Teenistusleht

(1) Riigi ametiasutused on kohustatud pidama ametnike kohta teenistuslehte, sealhulgas nende seniste ametnike oma, kelle ametikoht muutub käesoleva seaduse §-s 11 sätestatud koosseisu kehtestamise tõttu töökohaks, viie aasta jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist. Viie aasta möödudes edastatakse teenistuslehed Rahandusministeeriumile.

(2) Kohaliku omavalitsuse ametiasutused on kohustatud pidama ametnike kohta teenistuslehte, sealhulgas nende seniste ametnike oma, kelle ametikoht muutub käesoleva seaduse §-s 11 sätestatud koosseisu kehtestamise tõttu töökohaks, viie aasta jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist. Alates 2018. aasta 1. aprillist kuni riigi personali- ja palgaarvestuse andmekoguga liitumiseni on kohaliku omavalitsuse ametiasutused kohustatud pidama ametnike kohta teenistuslehte. Isikute, kellel ei jätkata teenistusstaazi arvestamist, teenistuslehed edastatakse Rahandusministeeriumile.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse §-s 2 nimetatud asutuses, mis käesoleva seaduse alusel ei ole ametiasutus, töötavate isikute osas, kellel jätkatakse vanaduspensioni suurendamiseks teenistusstaazi arvestust, peetakse edasi teenistuslehte viie aasta jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist. Viie aasta möödudes edastatakse nende teenistuslehed Rahandusministeeriumile. Isikute, kellel ei jätkata vanaduspensioni suurendamiseks teenistusstaazi arvestamist, teenistuslehed edastatakse Rahandusministeeriumile esimesel võimalusel pärast käesoleva seaduse jõustumist.

(4) Teenistuslehele kantakse alates käesoleva seaduse jõustumisest ametniku kohta järgmised andmed:

- 1) ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 2) ametivande andmise kuupäev ja koht;
- 3) teenistuskäik, sealhulgas teenistusest vabastamise aluse formuleering viitega seaduse paragrahvile, lõikele ja punktile;
- 4) käesoleva seaduse § 83 punktide 1 ja 7 alusel avaliku võimu teostamise õiguse peatumine;
- 5) distsiplinaarkaristused ja nende kustutamine.

(5) **Vabariigi Valitsus** kehtestab teenistuslehe vormi ja teenistuslehe pidamise korra määrusega.

(6) Ametniku teenistusest vabastamisel või ametiasutuse töötaja töölepingu lõppemisel edastab ametiasutus isiku teenistuslehe Rahandusministeeriumile. Isiku asumisel teisele teenistuskohale muus ametiasutuses saadetakse teenistusleht uude teenistuskohata, kui uus teenistuskohat on ametiasutusele teada.

(7) Rahandusministeerium säilitab talle edastatud teenistuslehti 75 aastat käesoleva seaduse jõustumisest.

(8) Isikule, kes lahkub teenistusest, antakse tema soovil teenistuslehe äraakiri.

(9) Rahandusministeerium edastab hoiul oleva teenistuslehe Sotsiaalkindlustusametile taotluse alusel.

§ 125. Varalise kahju hüvitamine

Kahju hüvitamisel kohaldatakse teo toimepanemise ajal kehtinud avaliku teenistuse seadust.

§ 126. Varasema ametivande kehtivus

Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse § 28 alusel antud ametivanne jääb kehtima ja ametnik ei pea andma uut ametivannet vastavalt käesoleva seaduse §-le 27.

§ 127. Varasema distsiplinaarkaristuse kehtivus

Enne käesoleva seaduse jõustumist määratud distsiplinaarkaristus kehtib ka pärast käesoleva seaduse jõustumist. Niisugune karistus täidetakse ja see kustub selle seaduse järgi, mille järgi see määrati.

§ 128. Varasema distsiplinaarsüüteo eest karistuse määramine

(1) Ametnikule võib enne käesoleva seaduse jõustumist toimepandud distsiplinaarsüüteo eest määrata käesoleva seadusega ettenähtud distsiplinaarkaristuse, kui talle ei ole selle süüteo eest veel karistust määratud, arvestades süüteo toimepanemise ajal kehtinud avaliku teenistuse seaduses sätestatud tähtaegu.

(2) Kui distsiplinaarmenetlust on alustatud enne käesoleva seaduse jõustumist, siis viiakse see lõpule menetluse alustamise ajal kehtinud menetluskorra järgi.

§ 129. Töötajate distsiplinaarvastutuse seaduse kohaldamine

Alates käesoleva seaduse jõustumisest ei kohaldata ametnikele töötajate distsiplinaarvastutuse seadust, välja arvatud käesoleva seaduse §-des 127 ja 128 nimetatud juhul.

§ 130. Tööandja eluruumi kasutamine

(1) Ametnikud, kellele anti tööandja eluruum või hüvitati muu eluruumi kasutamise kulud vastavalt enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse §-le 55, võivad seda õigust kasutada kuni 2014. aasta 30. juunini.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude hüvitamise piirmäärad kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

§ 131. Lisapuhkuse aegumine ja hüvitamine

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel teenistusstaaži eest antud lisapuhkusepäevad ei säili.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse seaduse alusel teenistusstaaži eest antud kasutamata lisapuhkusepäevad aeguvad nelja aasta jooksul käesoleva seaduse jõustumisest arvates.

(3) Aegumine peatub ajaks, kui ametnik või töötaja kasutab rasedus- ja sünnituspuhkust, lapsendaja puhkust või lapsehoolduspuhkust.

(4) Kasutamata ja aegumata jäänud lisapuhkusepäevad hüvitatakse töölt või teenistusest lahkumise korral rahas.

§ 132. Varasema eetikakoodeksi kehtivus

Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud avaliku teenistuse eetikakoodeks kehtib, kuni ametnikueetika nõukogu kinnitab käesoleva seaduse § 12 lõikes 4 nimetatud eetikakoodeksi.

§ 133. Määramata ajaks teenistusse võetud riigisekretäri, ministeeriumi asekancleri, Riigikantslei direktori ning ameti ja inspeksiooni peadirektori teenistustähtaja arvestamine ja käesoleva seaduse § 18 lõike 5 rakendamise erisus

(1) Käesoleva seaduse jõustumise ajal määramata ajaks teenistusse võetud riigisekretär, ministeeriumi asekancler, Riigikantslei direktor ning ameti ja inspeksiooni peadirektor loetakse ametisse nimetatuks seaduse jõustumise päevast järgmiselt:

1) sellel ametikohal kuni kümneaastase teenistusstaaži korral kuni 2018. aasta 31. detsembrini;

2) sellel ametikohal kümneaastase ja pikema teenistusstaaži korral kuni 2016. aasta 31. detsembrini.

(2) Ministeeriumi asekanstleri teenistusstaazi hulka arvestatakse ka sama ministeeriumi teise asekanstleri ametikohal töötatud aeg, kui see eelnes vahetult praegusele ametikohale.

(3) Avalik konkurss ministeeriumi asekanstleri, Riigikantselei direktori ning ameti ja inspektiooni peadirektori ametikohale, mis vabaneb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud alusel, kuulutatakse välja vähemalt kolm kuud enne ametisoleva asekanstleri, direktori või peadirektori teenistustähtaja möödumist.

§ 134. Avaliku konkursi korraldamine ministeeriumi asekanstleri ning ameti ja inspektiooni peadirektori ametikohale, millele on nimetatud kohusetäitja

Ministeeriumi asekanstleri ning ameti ja inspektiooni peadirektori ametikohale, kus käesoleva seaduse jõustumise päeval on ametis kohusetäitja, tuleb kuue kuu jooksul käesoleva seaduse jõustumisest arvates korraldada avalik konkurss.

1¹. jagu **Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumisega seotud** **teenistusülesandeid täitvale ametnikule kohaldatavad erisused**

[RT I, 06.10.2016, 1- jõust. 16.10.2016 - 1¹. jagu kehtib kuni 31.08.2018]

§ 134¹. Käesoleva jao rakendamine

Käesoleva jao sätteid rakendatakse Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumisega seotud teenistusülesandeid täitva ametniku suhtes.

[RT I, 06.10.2016, 1- jõust. 16.10.2016]

§ 134². Käesoleva seaduse § 16 rakendamise erisus

Käesoleva seaduse §-s 16 nimetatud konkursi võib jätta korraldamata, kui isik nimetatakse ametikohale käesoleva seaduse § 23 lõike 2 punkti 1 või 2 tähenduses.

[RT I, 06.10.2016, 1- jõust. 16.10.2016]

§ 134³. Käesoleva seaduse § 36 rakendamise erisus

Käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud töö tegemise aja piirangut ei kohaldata ametniku nõusolekul ja tingimusel, et töötamine ei kahjusta ametniku tervist ning ohutust.

[RT I, 06.10.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 134⁴. Käesoleva seaduse § 61 lõike 5 rakendamise erisus

Täiendavate teenistusülesannete täitmise eest lisatasu maksmisel ei kohaldata käesoleva seaduse § 61 lõikes 5 sätestatud muutuvpalga piiri.

[RT I, 06.10.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

§ 134⁵. Lisapuhkuse andmine

(1) Ametnikul on õigus saada tasulist lisapuhkust juhul, kui tema töökoormus on Eesti Euroopa Liidu Nõukogu eesistumisega seotud teenistusülesannete tõttu oluliselt suurenenud. Lisapuhkuse määramisel võetakse arvesse suurenenud töökoormuse iseloomu ja mahtu.

(2) Lisapuhkust saab kasutada kuni 2018. aasta 31. augustini.

(3) Määratud ajaks teenistusse võetud ametnikule hüvitatakse kasutamata lisapuhkusepäevad teenistusest vabastamisel rahas.

[RT I, 06.10.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

2. jagu **Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine**

§ 135.–§ 176.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

3. jagu

Seaduse jõustumine

§ 177. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse §-d 108–110 ja 136 jõustuvad üldises korras.

(2) Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. aprillil.

(3) Käesoleva seaduse § 111 lõiget 5 rakendatakse tagasiulatuvalt 2013. aasta 1. jaanuarist.
[RT I, 26.03.2013, 1- jõust. 01.04.2013]

(4) Käesoleva seaduse 14. peatüki 1¹. jagu kehtib kuni 2018. aasta 31. augustini.
[RT I, 06.10.2016, 1- jõust. 01.01.2017]

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/1158, milles käsitletakse lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalu ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2010/18/EL (ELT L 188, 12.07.2019, lk 79–93);

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2019/1152 läbipaistvate ja prognoositavate töötingimuste kohta Euroopa Liidus (ELT L 186, 11.07.2019, lk 105–121).
[RT I, 30.04.2022, 1- jõust. 01.08.2022]